

Lesník 3

ČASOPIS ZAMESTNANCOV Š. p. LESY SR BANSKÁ BYSTRICA, marec 2005

Téma mesiaca: AUKCIE DREVA

2 Obsah**3** EditorialTéma mesiaca: **AUKCIE DREVA****4** Drevo pre Mercedes

Stanoví tržnú hodnotu unikátnych kusov určených na predaj nemôže žiadny úradník. Pohnutky, ktoré vedú klienta k zaplateniu neraz aj nezvyčajnej ceny bývajú totiž rôzne. Na odhalenie výšky do ktorej sú účastníci trhu ochotní so svojimi ponukami zájsť existuje účinný spôsob - aukcia. A nemusí ísť pritom len o slávne aukčné siene. Prekvapivo výkonnou aukčnou plochou sa môže stať aj - zasnežený expedičný sklad.

6 Aukcia dreva v OZ Topoľčianky**7** Úspešná aukcia

Aukcie dreva - „áno“ alebo „hej“?

8 Karol Vinš: „Je to projekt lesníkov pre lesníkov!“

Na pozvanie vedenia š.p. Lesy SR a za prítomnosti ministra pôdohospodárstva Zsoltu Simona zasadal Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo na čele s predsedom Miroslavom Maxonom 22. februára 2005 v budove generálneho riaditeľstva v Banskej Bystrici. Poslanci gestorského výboru projektu transformácie nášho podniku a zákona o jeho transformácii na akciovú spoločnosť sa prišli priamo „na miesto činu“ oboznámiť s argumentmi manažmentu Lesov SR.

9 Seminár o kalamite**10** Z českých a moravských lesov

Budúcnosť je vo finalizácii výroby

Rozhovor s Ing. Mariánom Helejom

12 Niektoré poznatky z výroby dreva harvestormi v porastoch**13** Newsletter

Lesná pedagogika už aj v štátnych lesoch

14 Ludia a lesy**16** Slovensko bránou budúcnosti

Rozhovor s Josefom Konradom

17 Prečo mám rád les - Michal Dočolomanský

Malý ekonomický slovníček

18 Základom úspechu je dobrý poľovnícky sprievodca

Rozhovor s Ing. Petrom Kuricom

Halali - magazín o prírode a ľuďoch

19 Poľovníctvo - šanca pre Slovensko

Nielen prácou je človek živý

20 Nový Pracovný poriadok - jeden z nosných pilierov podnikovej kultúry Lesov SR, š.p. (1. časť)**22** Lesné hospodárstvo v Rakúsku

Erwin, Gudrun alebo Gero?

Tieto mená sa objavili v tlači po ničivej víchrici, ktorá zasiahla Severnú Európu v rozmedzí od 7. do 9. januára tohto roku. Veterná smršť, ktorá si vyžiadala viacero ľudských obetí a spôsobila nemalé a finančné škody na majetku, začala ako atmosférická porucha 7. januára 2005 o 18,00 SEČ polárnym frontom v regióne západne od Írska a postupne sa prehnila územím Írska, Severného Anglicka, Škótska, Dánska, Švédska, Estónska, Litvy a Lotyšska.

23 Kalendár lesníka - marec**24** Dva krížiky (anketa na pol minúty)

Cisárove nové šaty

25 Mýty a fakty o politickom pozadí transformácie Lesov SR

Ministrove miliardy

- 26** Monitoring
- 28** Etický kódex Lesov SR š.p.v praxi
Stručne z OZ Kriváň
Právne okienko

- 29** Príroda nás skúša
Rozhovor s Ing. Jánom Švančarom
- 30** Poľovnícky receptár

Filatelistické okienko

- 31** Ročná účtovná závierka odštepných závodov za rok 2004
- 32** Vzácne návštevy
Kysucký zimný lesnícky triatlon
- 33** Lesnícka lyžiarska sezóna začala

V dňoch 20.-26.2. sa v Raubiči neďaleko Minska uskutočnili 37. Európske preteky lesníkov v bežeckom lyžovaní (EFNS). Dvanásť zástupcov slovenského lesníckeho stavu reprezentovalo Slovensko, ktoré už má svoje miesto medzi pravidelnými účastníkmi týchto pretekov.

- 34** Pre deti
- 35** Do vašej knižnice: Lesoviny
Životné jubileá
Humor
- 36** Levické poľovnícke dni

Lesník, časopis zamestnancov štátneho podniku
Lesy Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Jozef Híkl, Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Ján Kovalčík, Ing. Jana Gerová, Bc. Ružena Vaňousová, Bc. František Suchanovský, Ing. Berta Ondrišová, Ing. Jozef Marko, RNDr. Ivan Rusko

Predsedníčka redakčnej rady: Ing. Ivana Špiláková

Výkonný redaktor: Mgr. Peter Gogola, www.lesy.sk; e-mail: gogola@lesy.sk

Rada stálych prispievateľov: Jiří Junek, Ing. Radoslav Lorko, Ing. Igor Vizslai, Ing. Boris Pekarovič, Dáša Pavlovičová, Ing. Jaroslav Kobza, Ing. Jozef Sokol, Jozef Šabo, Ing. Ľuboš Tuľák, Ing. Marcel Fiala, Ing. Ladislav Dochán, Roman Podolinský, Ing. Ján Bulla, Ing. Ľuboš Uhrín, Ing. Marek Tabernaus, Ing. Peter Patay, Ing. Štefan Beňa, Ing. Ján Vavrek, Dušan Dávid, Ing. Jozef Staško, Rudolf Haláč

Náklad: 1000 výtlačkov

Foto 1. strana obálky: Jozef Šabo

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica,
Tel.: 048/434 42 07, Fax: 048/434 41 91

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva
vo Zvolene, Sokolská 19, 960 50 Zvolen

Editorial

Známy špecialista na rozvoj manažmentu Anthony Robbins v rámci svojej poradenskej činnosti zistil, že väčšina firiem sa snaží nakriatnuť svojich pracovníkov k zvýšeniu výkonov prostredníctvom negatívneho zosilnenia. Táto stratégia prevláda, rovnako ako prevláda strach z trestu ako základný motivátor. Stratégia môže viesť krátkodobo k úspechom, ale z dlhodobého hľadiska nie. Skôr či neskôr budú tieto firmy čeliť rovnakým problémom ako pred časom východoeurópske diktatúry: ľudí možno dlho držať pomocou strachu v šachu, ale len čo pohár pretečie, vzbúria sa.

Druhou dôležitou motivačnou stratégiou firiem sú finančné stimuly. Je to síce vynikajúca myšlienka a v princípe ju aj zamestnanci oceňujú, ale ona má len obmedzenú účinnosť. Niekde po ceste sa nájde bod, keď jej účinok zmizne a ani dodatočné finančné stimuly už nevedú k zvýšeniu kvality práce. Keď je isté správanie posilňované len formou peňazí, začnú ľudia očakávať, že špičkové výkony okamžite vynesú vysoké zárobky. Pracujú už len pre peniaze - a keď sa tieto okamžite nedostavia, nie sú ochotní pohnúť prstom viac, než nevyhnutne treba.

Tretia - najúčinnnejšia možnosť motivácie je osobný rozvoj. Ak našim zamestnancom pomôžeme v profesionálnom raste a rozvoji ich osobnosti, máme väčšiu šancu, že budú cítiť radosť zo života, radosť z kontaktu s inými a zo svojej vlastnej pracovnej činnosti. A zároveň máme ďalšiu šancu, že aj vzbudíme pranie viac prispieť k dobru podniku. Toto správanie je však vyvolané pocitom osobnej hrdosti a nie nátlakom „zvonka“, teda zo strany zamestnávateľa.

Firmy neraz investujú do rozvoja a vzdelávania pracovníkov nemalé prostriedky. Dopúšťajú sa však chyby v tom, že rozvojové programy nie sú vyjadrením ich strategických zámerov, ale výsledkom identifikácie okamžitých rozvojových potrieb pri súčasnom štýle fungovania. Okrem toho, väčšina programov zdokonaľuje schopnosti účastníkov reagovať na meniace sa podmienky a nie ich proaktívne meniť. Typickou ukážkou tejto praxe sú výcviky časového manažmentu, ktoré majú vyzbrojiť účastníkov domyselnými nástrojmi, ako zvládnuť ešte viac stresu namiesto toho, aby spolu s manažermi premýšľali o tom, čo sú skutočné priority.

Nie náhodou som v predchádzajúcich riadkoch uvádzal pojmy ako zárobok, finančný stimul a osobný rozvoj, resp. vzdelávanie. Prednedávnom sme v našom podniku ukončili úročný proces kolektívneho vyjednávania pre rok 2005, ktorý sa prirodzene orientoval aj na otázky miezd a finančnej stimulácie. A prečo som sa dotkol vzdelávania a rozvoja zamestnancov? Pretože táto téma sa stáva kardinálnou otázkou starostlivosti o zamestnancov v našom podniku. Dlhodobý proces prípravy novej koncepcie vzdelávania vrholi, pracujeme na jednotlivých projektoch vzdelávania pre rôzne skupiny našich zamestnancov, začali sme realizovať systém adaptačných pohovorov s novonastúpenými zamestnancami, ktorí zároveň absolvujú rotačné stáže na odštepných závodoch a na generálnom riaditeľstve. A dôvod? Jednoduchý. Ľudia, ktorí sa prestanú učiť, prestanú žiť... A pre organizácie to platí dvojnásobne!

Ivan Rusko

Stanoví tržnú hodnotu unikátnych kusov určených na predaj nemôže žiadny úradník. Pohnútky, ktoré vedú klienta k zaplateniu neraz aj nezvyčajnej ceny bývajú totiž rôzne. Na odhalenie výšky do ktorej sú účastníci trhu ochotní so svojimi ponukami zájsť existuje účinný spôsob – aukcia. A nemusí ísť pritom len o slávne aukčné siene. Prekvapivo výkonnou aukčnou plochou sa môže stať aj – zasnežený expedičný sklad.

Keď ráno 18. februára odbočujem neďaleko Partizánskeho na sklad vo Veľkých Uherciach, ktorý patrí závodu v Prievidzi, netuším, že ma čaká

časy sú zlé, ceny klesajú, ktovie ako to dopadne...”

Riaditeľ závodu Igor Števlík ma prekvapuje informáciou, že nie všetko ponúknuté drevo je tu naše. 300 kubíkov pochádza z okolitých súkromných lesných majetkov. Na prvé počutie sa mi to akosi nepozdáva, no riaditeľ má vysvetlenie naporúdzí.

„Tým, že sme sem pustili aj konkurenciu dosahujeme trojaký ošoh“ objasňuje. „Predovšetkým väčší objem ponúknutého dreva pritiahne viac záujemcov. Okrem toho tak zabránime deformovaniu cien ku ktorému došlo, ak by sa klienti rozhodli na-

ni vám to vari povedali!?” spytuje sa s úsmevom. Dozvedám sa však, že situácia klienta nie je na aukcii jednoduchá. Ak má o nejaký kus záujem je umenie správne postaviť cenu. Prílišná opatrnosť obyčajne nevedie k úspechu. Na druhej strane „prestrelenie“ ceny znižuje budúce zisky na minimum, alebo hrozí aj stratou. Dôležité je tiež nechať pred konkurenciou najavo prílišný záujem. V prípade, ak je táto nablízku najlepšie je vraj pri kuse, ktorý naozaj chcete kúpiť sa ani nezastavovať..

Zhovorčivejší bol Nemeč Egon Mertins z obchodnej spoločnosti

Terénna analýza úspechu

deň prekvapení. Zaujímavú informáciu dostávam hneď na úvod. Budem mať možnosť zúčastniť sa vyhodnotenia najväčšej aukcie dreva v doterajšej histórii Slovenska. V úhladne usporiadaných radoch tu leží 1.300 kubíkov výrezov z cenníkovej hodnote 3 milióny 318 tisíc korún! Presne 996 kusov bukov, dubov, javorov, smrekovcov, ale aj jelší a briez si tu počas troch dní prezrelo mnoho obchodníkov. Napriek tomu, že aukcia sa už o dve hodiny končí, nič nie je rozhodnuté. Pavel Peniaško, vedúci úseku obchodu a logistiky OZ Prievidza, ktorý je dušou podujatia, netají napätú zvedavosť. Koľkí klienti odovzdajú svoje ponuky? A najmä, aké ceny ponúknu?

„Ej, keby sa tak podarilo predat aspoň 60 – 70 % dreva“, hovorí. „Ale,

Drevo pre Mercedes

Ján MIČOVSKÝ

Aukčná sieň Shoteby's • Londýn • Vincent van Gogh
• Slnčnice • 22 mil. USD. • Expedičný sklad Veľké Uherce
• OZ Prievidza • Javor horský • 1,25 m³ • 27.777 Sk

kupovať individuálne v okolitých lesoch, veď vieme, ako to chodí... A napokon máme z toho aj priamy zisk, keď 5 % z vydraženej ceny dostávame ako províziu za poskytnutie aukčného priestoru.“

Čas, ktorý ostáva do dvanástej hodiny, ktorou sa uzavrie podávanie ponúk, využívam na obhliadku tovaru i rozhovory s potenciálnymi kupujúcimi. Mnohé výrezy dreva sú naozaj prvotriedne. Ale je tu dosť aj takých, ktorých vystavenie ma prekvapuje. Krivé, netvárne, hrčaté, s plamencovým jadrom. Najmä niektoré brezy a čerešne by som „šacoval“ rovno do paliva. Sympatické je, že chyby vystavených kusov sa nijako nezakrývajú. Hoci pri prvých aukciách padol aj návrh „otočme to zlym nadol“, pokyn riaditeľa bol jasný: „Každého môžeme dobehnúť len raz. A my predsa chceme aby sem zákazníci chodili stále!“.

Zuzana Hlipálová, zástupkyňa Trachey, jednej z nakupujúcich spoločností nie je veľmi ochotná prezradiť taktiku s akou tu nakupujú. „A ostat-

SLOSPE, s.r.o. Dolný Kubín. Jeho obchodné aktivity siahajú od východnej Európy až po Čínu. Aukcií Lesov SR sa zúčastňuje pravidelne. „Zriadenie aukcií dreva bolo to najlepšie, čo váš podnik urobil. Sme tu na Slovensku už 10 rokov, no drevo sme od vás pred tým nikdy nemohli dostať. Akurát sme si ho mohli kúpiť od priekupníkov, ktorí mali u vás kontakty. Zažil som vo svete obchodu už kadečo, no korupcia tu bola výnimočne veľká... Odovzdajte moje poďakovanie páňovi Vinšovi, že vypočul hlas ľudu a vytvoril rovnaké podmienky pre všetkých...“

„...zažil som vo svete obchodu už kadečo, no korupcia tu bola výnimočne veľká... Odovzdajte moje poďakovanie páňovi Vinšovi, že vypočul hlas ľudu a vytvoril rovnaké podmienky pre všetkých.“

„Mám tomu, pán Mertins, rozumieť tak, že dnešnú obchodnú politiku nášho podniku už vnímate ako celkom priehľadnú?“

„Áno, takmer áno. Aj keď sú ešte závody, kde z Bystrice je stále akosi ďaleko... Niektoré robia aukcie len z povinnosti, bez srdca. No, musím po-

Riaditeľ Igor Števlík v očakávaní výsledkov

Obchodná zástupkyňa Trachey

Vyhodnocujeme...

vedať, že tu v Prievidzi, ale aj Topoľčiankach, Trenčíne, či Levciciach to robia naozaj dobre a čestne. Až na to, že chcete mať európske ceny, no nie už európske normy. Od 1. júla bude vaša norma zjednotená s normami EÚ, no ceníme si, že niektoré závody sú ústretové a napríklad priznávajú nadmieru na dĺžku 2%, namiesto 1%. Berieme to ako starostlivosť o zákazníka, ktorou sa takto dostávajú na európsky štandard. A ešte jednu vec vám chcem povedať. Do odbornosti sa vám tu priveľmi pletie politika. Na niektorých závodoch máte za tie roky, čo som tu, už piateho riaditeľa. Nič ma do toho, no to nemôže byť dobre..."

Obidvaja námestníci, **Jozef Spevár** a **Branislav Fašánek** sú taktiež „na placi“. „Drevo, ktoré tu dnes závod ponúka bolo z porastov účelovo vyberané. Všetko však pochádza z ťažby plánovanej na tento rok. Výberové stromy sú podľa podnikovej smernice osobitne označované a ich pohyb je monitorovaný od pňa až po expedičný sklad. Za dodávku aukčných kusov sme sa rozhodli priznávať mimoriadnu odmenu 50 Sk/m³, ktorá sa delí medzi lesníka, technikov, vedúceho LS a zamestnancov ES“ hovorí Spevár. Jeho ekonomický náprotivok Fašánek dodáva: „Poskytujeme osobitné pre-

záujemcov. Päť dvojíc začína vkladať tisícky údajov do softvéru, ktorý si tu v rámci Excellu sami zhotovili. Výstupom je maximálna, a teda víťazná cena každého kusa. Výsledky, ktoré sa tu dnes dosiahli sú veľkým prekvapením a zdá sa, že nielen pre mňa. Predalo sa celkom 98 % ponúknutého dreva, presnejšie 1267 m³, za ktoré klienti ponúkli 6,886 tis. Sk. Teda o 3 milióny 568 tisíc viac ako bola jeho cenniková hodnota !!! Riaditeľ a jeho spolupracovníci, ktorí tu počas dní priprav i samotnej aukcie predviedli ozajstnú pracovnú virtuozitu sa ešte raz vydávajú

jú po sklade na podrobnú obhliadku kmeňov. Pripadá mi to ako niečo medzi študijnou a triumfálnou cestou. Obidve prirovnania sú však celkom namieste. Pri mnohých, často netvárných kusoch nám ostáva „rozum stáť“. Kubikové ceny sa pohybujú pri jednotlivých drevinách naozaj vysoko. Bk 13.227,- Db 21.675,- Jh 27.777,- Cs 16.260,- JIš 11.690,-. Nie sú to však rekordy tohto skladu. Pred poldruha rokom tu napríklad predali kubík javora za 77.777,- Sk. Ďalšou zaujímavou cenou bolo 55.000,- za kubík duba. Klient vtedy prezradil, že to bola preňho výhodná kúpa. Palubné dosky pre Mercedes, ktoré sa z toho výrezu vyrobili mu pri niesli tržby za vyše pol milióna korún...

Aukcie si vo Veľkých Uherciach stihli vytvoriť už aj osobitný humor. Jednotlivé sklady, ktoré sem dodávajú svoje výrezy si tieto značia skratkami. Tunajší personál ich číta naozaj svojsky: Nováky – NO, prekladajú, ako „normálne“. Topoľčany – TO „také obyčajné“. Nitrianske Pravno – NP „nepredajné“. A Veľké Uherce – VU „veľký úžitok“. Ako inak, veď sú domáci, nie?

Veľký úžitok z dobre pripravej aukcie má však nielen sklad vo Veľkých Uherciach, ale celý podnik. Je

preto dobre, že vytvoril pre tento spôsob predaja podmienky a podporuje ho. A je ešte lepšie, že Prievidžania ho tak umne využívajú. Akoby pracovali na svojom... (Hlúpa poznámka, však? Ale žiadalo sa mi potešenie z dnešného dňa vyjadriť aj takto...)

Niekoľko hodín strávených na hornom Ponitří mi nedáva právo vyslovovať akékoľvek súdy. Ale jeden postreh nech predsa len zaznie. Tunajší kolegovia robia svoju prácu s nadšením. Je to naozaj cítiť. Myslím, že náš podnik má mnoho skvelých ľudí. ●

foto: autor

„Ten kus nemá chybu...“

Predajú sa?

Pavel Peniaško (vľavo) a Jozef Spevár

Obidvaja pre vec zjavne zapálení kolegovia ma prekvapujú informáciou, že tento spôsob prémiovania, ktorý v zmysle kolektívnej zmluvy účinne podporuje maximalizáciu výťažku, uplatňuje ich závod ako jediný!

mie za výťažek cenných sortimentov aj mimo aukcií, vtedy napríklad majster na sklade získa za výber I-II. akostnej triedy 100,- Sk/m³, III A 5,00 Sk, III B 2,00 Sk, za výber z vlákniny a banské drevo 1,00 Sk.“ Obidvaja pre vec zjavne zapálení kolegovia ma prekvapujú informáciou, že tento spôsob prémiovania, ktorý v zmysle kolektívnej zmluvy účinne podporuje maximalizáciu výťažku, uplatňuje ich závod ako jediný! Tomu naozaj nerozumiem...

S poludním prichádza rozuzlenie trojdňovej hádanky. Ponuky v za pečatých obálkach odovzdalo 14

Aukcia dreva v OZ Topolčianky

Jozef ŠABO

Aukcia sa uskutočnila v areály **ES Topolčianky**, v dňoch 23.2 až 4. 3. 2005. Začiatok aukcie bol ovplyvnený nepriaznivým počasím. Vplyvom hustého sneženia boli kmene určené na predaj pokryté vrstvou snehu, čo znemožňovalo zákazníkom posúdenie vyhladnutých kmeňov. Preto bolo nutné v pravidelných intervaloch kmene od snehu od-

metať. O tom, že táto činnosť nebola taká jednoduchá nás presvedčil fakt, že celková dĺžka kmeňov bola niekoľko kilometrov. Aby aukcia splnila očakávaná, musí byť precízne organizovaná. Všetky kmene musia byť uložené tak, aby zákazníci mali k nim prístup a mohli tak posúdiť požadované vlastnosti. Každý kmeň musí byť označený poradovým číslom, pod ktorým je evidovaný v katalógu. Katalóg obdrží každý zákazník. Potom môže zákazník vyznačiť v katalógu ním ponúkané ceny kmeňov, ktoré sa rozhodol nakúpiť. Všetky ponuky sa vyhodnotia počítačom po ukončení aukcie.

Na tretej aukcii dreva v Topolčiankach bolo vydražených 581 kmeňov db a bk, v celkovom objeme 658,13 m³. Vydražená cena bez DPH bola 4 498 372 Sk. To znamená priemernú cenu za m³ 6 835 Sk. Najvyššia cena za vydražený m³ dreva bola : db 18 050 Sk, bk 12 001 Sk.

Pre porovnanie uvediem aj výsledky predchádzajúcich aukcií. Prvá aukcia dreva sa v OZ Topolčianky uskutočnila v dňoch 11. až

13.2.2004. Pri tejto aukcii bolo vydražených 193 kmeňov db a bk, v celkovom objeme 268,89 m³.

Vydražená suma bez DPH bola 2 078 880 Sk, čo znamenalo priemerné speňaženie 7 818 Sk/m³. Najvyššia dosiahnutá cena za m³ bola : db 20 909 Sk a bk 11 333 Sk.

Druhá aukcia sa uskutočnila dňa 1. a 3.12. 2004. Na tejto aukcii bolo vydražených 149 ks db a bk, v celkovom objeme 189,83 m³. Vydražená suma bez DPH bola 1 749 837 Sk. Priemerné speňaženie m³ bolo: 9 217 Sk/m³. Za najvyššiu cenu bol vydražený m³ db 17 165 Sk a bk 12 000 Sk.

Pri pohľade na elitné kmene, je iste každému jasné, že v lese rástli viac ako 100 rokov. To znamená, že sa na ich výchove a ochrane podieľalo niekoľko generácií lesníkov. Preto je našou povinnosťou zhodnotiť výsledky spoločného úsilia čo najlepšie. Tento spôsob predaja dreva určite prispieva k zlepšeniu hospodárskeho výsledku OZ aj podniku. ●

Jozef Šabo pracuje na OZ Topolčianky ako referent BTS, PO, OaO

Úspešná aukcia

Ján VAVREK

speňaženie dreva je približne 6 000 Sk za m³. Najvyššie ponúkaná cena za meter kubický sa pohybuje aj nad 20 000,- Sk a niektoré kusy boli predané 3-5 násobne vyššie ako je ich cenniková cena.

Prečo v tejto činnosti pokračovať a aké ciele si Rožňavčania kladú?

Deň po vyhodnotení výsledkov predaja sa na mieste aukcie stretli tí, ktorí samotnú aukciu realizovali. Lesníci, ktorí si mohli nájsť drevo z „môjho“ úseku, ako aj predstavitelia neštátneho lesníckeho sektoru. Zúčastneným boli prezentované výsledky či už všetkých aukcií z globálneho pohľadu až po úvahy nad jednotlivými predanými kusmi dreva. Cieľom tohto stretnutia bolo vytvoriť priestor na spoluprácu s neštátnym sektorom a získať lesný personál pre realizáciu celého procesu sledovania kvalitného dreva. Zdôraznená bola potreba výchovných zásahov so zameraním na kvalitu už v prebiehových porastoch a zásady zaobchádzania s kvalitnými stroma-

Oboznámenie s čerstvými výsledkami a históriou aukcií

V dňoch 23. - 24. 2. 2005 usporiadal **Odštepny závod Rožňava**, tak ako viacero ďalších odštepnych závodov, aukciu dreva. Bola to už v poradí piata aukcia dreva v rézii Rožňavčanov.

Ak sa pozrieme na úspešnosť predaja jednotlivých aukcií, tá sa pohybuje v rozmedzí 80 až 90 %. Predstavuje to 1008 m³ takto predanej hmoty v cennikovej cene 4 355 740,- Sk. Táto hmotnosť bola predaná s 36,2 % navýšením ceny. Navýšenie ceny je vo veľkej miere závislé od konkrétnej sezóny a pohybuje sa od 12 % (3. aukcia) do 72 % (5. aukcia). Priemerné dosiahnuté

mi v ťažbovom procese od evidencie z vyznačenia na ťažbu, cez samotnú ťažbu, sústreďovanie, až po predaj na aukcii.

V podmienkach intenzívneho spracovania novembrovej ihličnatej kalamity možno hodnotiť tohoročnú tristokubikovú aukciu za úspešnú. Snom vedenia OZ Rožňava je zorganizovať tisícokubikovú. Pomocť tomu má neskrývaná radosť z čerstvých výsledkov aukcie, realizácia plánovaných zmien v manažovaní kvality cez obchodno-logistický úsek ústredia OZ, ako aj podchytenie zdrojov kvality v neštátnom sektore regiónu. ●

Ing. Ján Vavrek je riaditeľom OZ Rožňava

AUKCIE DREVA - áno, alebo „hej“

Jozef STAŠKO

OZ Sobrance realizuje predaj dreva (nielen zvláštnej akosti) formou aukcií od roku 2002.

Touto skutočnosťou možno vyvoláva OZ Sobrance sarkastický úsmev na tvárach kolegov zo „ziskových“ závodov vo svojom okolí v dôsledku využitia všetkých možností čo najlepšieho speňaženia OZ Sobrance pokračuje aj naďalej v uplatňovaní zásad trhového mechanizmu pri predaji najcennejších sortimentov.

Výsledky dosiahnuté v aukciách organizovaných v poslednom období sú nesporným dôkazom správnosti nastúpenej cesty predaja „čerešničiek na torte zo štátneho lesa“.

Pre ilustráciu uvádzame niekoľko dôležitých argumentov v číselnom vyjadrení z aukcií konaných 26. 2. 2004, 9. 11. 2004 a 22.- 23. 2. 2005 :

Ing. Jozef Staško je riaditeľom OZ Sobrance

Dátum aukcie	Množstvo dreva na aukcii (m ³)	Cenniková cena (Sk)	Predajná cena (Sk)	Rozdiel (+, -)
26.2.2004	167,64	860,301	1378286,00	+517985,00
9.11.2004	300,02	1345446,00	2244865,00	+899419,00
22.2.2005	33,83	1349006,00	1880842,00	+531836,00
Spolu	768,49	3554753,00	5490101,00	+1949240,00

Najdrahšie predané kusy :

Drevina	Dĺžka (m)	Priemer (cm)	m ³	Cena	
				za kus	za m ³
Bk	8,4	74	3,44	46640,00	13558,0
Db	4,5	67	1,36	26976,00	19835,00
Jv	3,7	52	0,74	13977,00	18887,00
Js	4,7	64	1,29	9030,00	7000,00
Cs	4,9	67	1,64	41164,00	25100,00

Karol Vinš: „Je to projekt lesníkov pre lesníkov!“

Jozef MARKO

Na pozvanie vedenia š.p. Lesy SR a za prítomnosti ministra pôdohospodárstva Zsolta Simona zasadal Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo na čele s predsedom Miroslavom Maxonom 22. februára 2005 v budove generálneho riaditeľstva v Banskej Bystrici. Poslanci gestorského výboru projektu transformácie nášho podniku a zákona o jeho transformácii na akciovú spoločnosť sa prišli priamo „na miesto činu“ oboznámiť s argumentami manažmentu Lesov SR. K rokovaniu prizvali aj známych kritikov projektu – Ing. Petra Lispuča zo Zväzu spracovateľov dreva, Prof. Ing. Ivana Kolenku, DrSc. z Technickej univerzity vo Zvolene, bývalého generálneho riaditeľa Ing. Blažeja Možuchu, Juraja Vanka z Únie neštátnych vlastníkov lesa a ďalších hostí.

Je rozdiel poznať cestu a ísť po nej

O pripravenej reštrukturalizácii a transformácii Lesov SR hovoril v úvodnej podrobnej prezentácii generálny riaditeľ Ing. Karol Vinš. Vysvetlil prítomným, aké kroky súčasné vedenie zrealizovalo od nástupu v roku 2003 a aké sú jeho priority v týchto dňoch. „*Máme teraz dva základné ciele – racionálne využívanie prírodného bohatstva a majetku podniku a zoptimalizovanie riadiacich procesov vo firme. Do konca tohto roka bude usporiadaný všetok majetok a prostredníctvom implementácie nového informačného systému budeme pokračovať v prácach na modeli s decentralizovaným riadením a rozhodovaním, v ktorom budeme samostatne sledovať líniové, procesne orientované, kľúčové činnosti – lesnícku produkciu a obchod s drevom a logistiku.*“ K. Vinš zdôraznil, že projekt transformácie je projektom lesníkov pre lesníkov, pretože sa na jeho príprave podieľalo a podieľa množstvo skúsených odborníkov z podniku. Na druhej strane napríklad posun odborného lesného hospodára priamo na lesný obvod priblíži lesníkov ešte viac lesu a zvýši odbornú starostlivosť o jeho obnovu, výchovu a ochranu. „Najvyššou prioritou pre nás ostáva zabezpečenie

starostlivosti o les. Inšpirujúcou je pre nás veta zo slávneho filmu Matrix: Je rozdiel poznať cestu a ísť po nej. My cestu poznáme a chceme po nej ísť,“ uviedol na záver svojho vystúpenia K. Vinš.

S privatizáciou nepočítame

Predseda Výboru NR SR pre

pôdohospodárstvo M. Maxon povedal, že slovenský parlament a vláda

Z výjazdového zasadnutia Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo v š.p. Lesy SR

SR, v užšom ponímaní minister pôdohospodárstva a gestorský výbor by sa mali dohodnúť na postupnosti krokov: „*Najskôr zákon o lesoch, potom zákon o transformácii štátneho podniku na akciovú spoločnosť a až po ich schválení by mal prísť na rad projekt transformácie štátnych lesov tak, aby bol kompatibilný s uvedenými zákonmi. Ako zákonodarca vidím riziko, že ak dostaneme návrh založenia akciovej spoločnosti, bude v ňom aj možnosť založenia dcérskych akciových spoločností s možným vstupom súkromných investorov a štát sa tak dostane časom do menšinového postavenia. Spomeniem v tejto súvislosti kauzu Slovaft. Dovolím si povedať, že ak by sa proces v Lesoch SR z politických dôvodov vymkol z rúk prá-*

ve cez dcérske spoločnosti, bol by to Slovaft naruby. Zisk by sa nezvyšoval štátnej akciovej spoločnosti, ale jej súkromným dcérskym spoločnostiam.“ K. Vinš v reakcii na tieto slová poprel, že by projekt uvažoval o vzniku dcérskych spoločností a možnej privatizácii niektorých činností novej akciovej spoločnosti. Na

otázku M. Maxona, či štátne lesy dokážu projekt transformácie zrealizovať aj bez zákona, zareagoval ubezpečením, že na 95 percent projekt obsahuje štandardné postupy zoštíhlenia a zefektívnenia firmy, ktoré sú bežné v procese reštrukturalizácie v akejkoľvek firme. K. Vinš rozptýlil aj pochybnosti okolo pripravovanej implementácie nového informačného systému bez schválenia novej organizačnej štruktúry. Informačný systém je do takej miery konfigurovateľný, že nezáleží na tom, koľko úrovní riadenia a koľko organizačných jednotiek budú Lesy SR v budúcnosti mať. Jednotlivé moduly budú preddefinované a každá zmena v systéme bude realizovateľná do niekoľkých hodín.

Meníme rokmi zaužívané postupy

V rozprave vystúpili hostia známi ako ortodoxní odporcovia projektu. A napriek tomu, že sa niektorí z nich snažili skákaním do reči, vykrikovaním a teatrálnou gestikuláciou zvrhnúť dialóg výboru s manažmentom Lesov SR na úroveň krčmovej debaty, neboli úspešní. Členovia manažmentu vecne a slušne odpovedali na kritiku i osobné útoky. K. Vinš vyzval všetkých, aby vystupovali v diskusii k transformácii Lesov SR vedomí si osobnej zodpovednosti za svoje slová a činy. „*Meníme niečo, čo bolo v štátnych lesoch zaužívané desiatky rokov. Vedenie ani raz neuhlo pred zodpovednosťou riadiť tento podnik zodpovedne a korektne.*“ Členovia výboru sa na záver stretnutia s vedením Lesov SR dohodli, že im bude predložený Rozbor hospodárskych výsledkov za rok 2004 a budú sa ním zaoberať na najbližšej marcovej schôdzi. ●

Foto: Peter Gogola

Seminár o kalamite

Peter GOGOLA

Zsolt Simon

László Miklós

Ján Ďurský

Akademická pôda sa po druhýkrát stala miestom konania seminára o likvidácii následkov veternej kalamity z 19. novembra minulého roku. Po uplynutí siedmich týždňov od prvého stretnutia sa 8. marca v aule Technickej univerzity vo Zvolene uskutočnil druhý seminár **Dôsledky vetrovej kalamity v chránených územiach – možnosti riešenia.** V januári bola témou seminára kalamita v TANAPe, tentokrát sa seminár zaoberal problematikou kalamity v Národnom parku Nízke Tatry.

Na úvod seminára vystúpili **Zsolt Simon**, minister pôdohospodárstva SR a **László Miklós**, minister životného prostredia SR. O situácii v lesoch na Slovensku po 19.11.2004 s osobitným dôrazom na Nízke Tatry hovoril **Ján Ďurský**, generálny riaditeľ sekcie lesníckej MP SR. Konceptný zámer spracovania kalamity, obnovy, ochrany

a revitalizácie lesných spoločenstiev v regióne Nízkych Tatier prezentoval v svojom príspevku generálny riaditeľ Lesov SR **Karol Vinš**. Prístup ŠOP SR k následkom vetrovej kalamity v chránených územiach predstavil **Peter Krč**. Pohľad Správy NAPANT na odstraňovanie následkov vetrovej smršte na území v jej pôsobnosti prezentoval **Marián Jasík** a **Vladimír Antal**. O riešení problému premnoženia podkôrníkov v národných parkoch a chránených územiach hovoril **Milan Zúbrik** z LOS LVÚ Zvolen. V diskusii odzneli zaujímavé a podnetné príspevky z radov odbornej verejnosti.

Je prekvapivé, že predstavitelia mimovládnych organizácií, ktorí sa dožadovali možnosti zúčastňovať sa na rozhodovaní o obnove porastov, zničených vetrovou kalamitou, sa seminára nezúčastnili. ●

foto: archív

O situáciu v spracovaní vetrovej kalamity z novembra 2004 sa v národných zimných podmienkach zaujíma aj STV.

(február 2005, Lesná správa Sihla)
foto: Boris Pekarovič

Z ČESKÝCH A MORAVSKÝCH LESOV

Studenti Střední lesnické školy v Hranicích přijedou pomáhat při odstraňování kalamity na Horehroní

Jiří JUNEK

V lesnickém a mysliveckém časopise *Silva Bohemica* každý měsíc představujeme lesnictví myslivost a ochranu přírody jiného regionu. V únoru jsme v rámci reportáže z Olomouckého kraje navštívili Střední lesnickou školu v Hranicích. V pátek 18. února tam zrovna probíhalo slavnostní pasování devadesáti studentů a studentek 1. ročníku na lesníky a myslivce. Při této příležitosti jsme od ředitele školy Ing. Miroslava Kutého dostali mimo jiné tuto informaci, která nás velmi potěšila.

V lednu letošního roku se žáci 2. ročníku obrátili na vedení školy s iniciativou nabídnutí pomoci při odstraňování následků kalamity ve slovenských lesích, konkrétně na Odštěpném závodě LSR, s. p., Beňuš. Od generálního ředitele Lesů Slovenské republiky, s. p., Ing. Karla Vinše přišla obratem odpověď, z níž zveřejňujeme podstatnou část:

„Sme potešení záujmom Vašich žiakov podieľať sa na spracovaní veternej smršte. Podobne jako Vy, aj my chápeme snahu žiakov lesníckych škol jako vysoko profesionálny a zároveň morálny záväzok pomôcť v prvom rade samotnej prírode a lesu.“

Vzhľadom na to, že aj v rámci Slovenska sa ozvali stredné lesnícke školy s podobnou ponukou, Lesy SR, š. p., Banská Bystrica doporučil postihnúť odštepným závodom, aby v rámci svojich možností, v snahe priblížiť výchovu a vzdelávanie budúcich lesníkov čo najviac skutočnosti, aby ponúkané služby využili. Je len samozrejme, že výpomoc sa bude dotýkať najmä prác spojených s poťažbovou úpravou ploch, umelej obnovy lesa prípadne prác spojených s úpravou odvozných miest, približovacích liniek apod.

Čo sa týka Vašej konkrétnej ponuky budeme v rámci Vášho dopisu informovať vedenie OZ Beňuš tak, aby ponúknutá výpomoc bola plne akceptovaná k obojstrannej spokojnosti tak žiakov Vašej školy, ich odborného rastu, jako aj samotnej výpomoci najviac postihnutému lesnému závodu. ...“

K tomu asi není třeba co dodávat.

Jiří Junek je šéfredaktor časopisu Silva Bohemica

Budúcnosť je vo finalizácii výroby

Rozhovor s vedúcim Strediska prevádzok drevárskej výroby Ing. Mariánom HELEJOM

Jozef MARKO

Vedenie štátneho podniku Lesy SR začalo v minulom roku pracovať na novej filozofii riadenia 21 stredísk drevárskej výroby. Väčšina z nich sa totiž ocitla v nepriaznivej situácii. Chýbali usmernenia a nové možnosti v dodávkach dreva a odbyte reziva, posudzované z hľadiska optimalizácie výroby a ekonomického efektu hospodárenia stredísk. V marci 2004 vznikol Odbor riadenia drevárskej výroby, ktorého cieľom bolo definovať špecifické poslanie každej plánovacej jednotky v rámci trhu, usmerňovať a vybrať tie prevádzky, ktoré sú v trhovom prostredí

schopné prinášať želaný ekonomický efekt. Celá táto príprava smerovala k termínu 1.10.2004 resp. k 1.1.2005, kedy vzniklo na generálnom riaditeľstve samostatné účtovné stredisko s názvom Stredisko prevádzok drevárskej výroby s úlohou samostatne účtovne riadiť a sledovať nákladovosť resp. výnosy vybraných prevádzok. O perspektívach strediska a drevárskej výroby vôbec sme hovorili s jeho vedúcim Ing. Mariánom Helejom.

Na základe akých kritérií ste posudzovali životaschopnosť existujúcich stredísk drevárskej výroby v rámci podniku?

- Pri výbere stredísk s perspektívou výroby sme brali do úvahy možnosti ich ďalšieho rozvoja a investícií. Všetky strediská sme posudzovali podľa jasne stanovených kritérií - čistý zisk, tržby, rentabilita tržieb, rentabilita nákladov, ukazovatele ná-

kladovosti, miera adaptivity, kritický bod rentability, gravitácia vstupnej hmoty, strategická poloha, technika, technológia, analýza silných a slabých stránok.

Ktoré strediská drevárskej výroby ste sa rozhodli zachovať a prečo?

- Ostali strediská, v ktorých rátame v budúcnosti s finalizáciou výroby. Práve finalizácia výroby môže byť ich výraznou prednosťou. Veľmi dôležitým argumentom pre zachovanie týchto životaschopných stredísk je, že ich hospodárenie sa doteraz pohybovalo na úrovni zisku.

Ide o prevádzky Veľké Kozmálovce, Michalová, Liptovský Hrádok, Ružomberok, Považská Bystrica, Kláštor pod Znievom a v blízkej budúcnosti

Ostali strediská, v ktorých rátame v budúcnosti s finalizáciou výroby.

aj Klin. Ak nám to naše hospodárske výsledky umožnia, plánujeme štyri prevádzky

vybaviť novým trendom hlavných porezových strojov. Mám na mysli horizontálne a vertikálne pásové píly s posuvným vozíkom, ktoré pracujú na báze vysokovýkonných striedavých motorov s inkrementálnymi snímačmi polohy s vysoko definovateľnou presnosťou polohovania výrezov. Ďalšiu perspektívu týchto stredísk vidíme vo vybudovaní univerzálnych sušiarňí s kvalitnými radiaciami systémami pre sušenie listnatého a ihličnatého reziva.

Ostatné strediská už nebolo možné zachrániť?

- Zanikli strediská, ktorých morálne a fyzické opotrebenie techniky a technológie bolo natoľko vysoké,

Ing. Marián Helej

že každá vážnejšia havária zariadenia by znamenala neúmerne vysoké náklady na opravu. Ich prevádzka by sa tak dostala do straty. Hovorím o strediskách vo Vydrníku, Gbeloch, Rohožníku, Predmieri a v Bánovciach nad Bebravou. Zanikli aj strediská, ktorých hospodárenie bolo v hlbokej strate - v Hontianskych Nemciach a v Haniske pri Košiciach. Ďalších 5 stredísk - v Starej Bystrici, Oščadnici, Diviakoch, Smoleniciach a Závadke - dostáva šancu dokázať, že pri vhodných investíciách od potenciálnych záujemcov o prevádzkovanie, sú schopné pri súčasných trhových podmienkach prežiť resp. profitovať.

Primárnym cieľom našich prevádzok musia byť trvalo nízke náklady na výrobu reziva a výrobkov z dreva.

Paradoxne si náš podnik ako najväčší producent dreva na Slovensku a významný dodávateľ drevnej hmoty pre stredné a veľkokapacitné pily vytvára konkurenciu pre vlastné prevádzky drevárskej výroby. Majú vôbec šancu stať sa konkurencie schopnými v tomto trhovom prostredí?

- Pozícia našich prevádzok drevárskej výroby je o to zložitejšia, že väčšina z nich je postavená za účelom spracovania nekvalitnej alebo slabodoby odbytovej hmoty, vybavená technológiou za hranicou životnosti a efektívnosti, morálne a fyzicky zastaranou, s neoptimálnym materiálovým tokom. Našou víziou je zdefiniovať pre každú prevádzku špecifické poslanie v rámci trhu. Toto poslanie musí byť určené pre podmienky platné v rozsahu jej možnosti výroby. Chceli by sme ísť cestou špecifikácie výroby, to znamená z pohľadu zákazníka vyrábať výrobky s vyššou prídanou hodnotou - frézované, hobľované, sušené. Ďalej chceme zlepšiť adjustáciu reziva, finalizovať výrobky tak, aby sme vytvorili súbor kritérií úspešnosti predaja výrobku na trhu. Naše rezervy sú aj v servisnej politike. Mám na mysli služby, reklamu, označovanie a balenie našich výrobkov.

Náš rozhovor sa točí okrem prevádzok drevárskej výroby hlavne

okolo trhu, na ktorom pôsobia. Ako by ste ho vlastne charakterizovali?

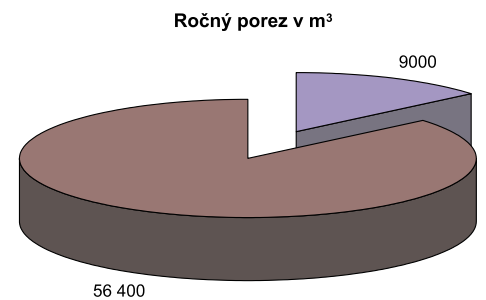
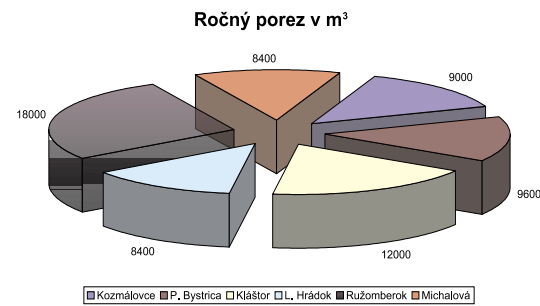
- Súčasnú situáciu na trhu s rezivom považujem za krízovú. Prejavuje sa výrazným poklesom cien v dôsledku posilnenia koruny voči euru, zhoršením podmienok obchodovania, rastom konkurencie. Portfólio zákazníkov možno logicky rozdeliť na tuzemských a zahraničných. K významným tuzemským odberateľom patria firmy Drevoprim, Doka, Swedwood, Holz Import-Export, ktoré charakterizujú pomerne veľké odberné množstvá, kontinuálnosť odberov a dobrá platobná disciplína. K najvýznamnejším zahraničným odberateľom vzhľadom na minulé obdobie možno zaradiť Povarex, Moravia Palets, CM Legno. Ich spoločná charakteristika je nedostatočná platobná disciplína a neschopnosť kontinuálnych odberov.

Do ktorých krajín smeruje podstatná časť exportu produkcie z prevádzok drevárskej výroby štátneho podniku Lesy SR?

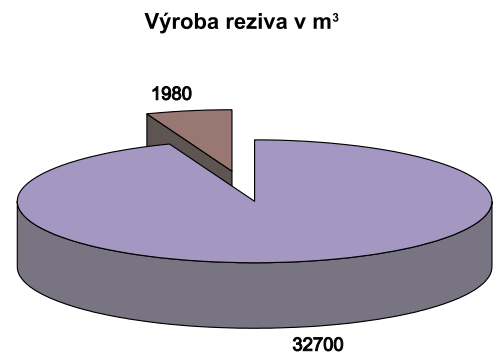
- Vo vývoze ihličnatého reziva dominujú jednoznačne Grécko a Taliansko. No napríklad na gréckom trhu máme viacero silných konkurentov - importérov z Rumunska, Bulharska a Ruska.

Ako im môžeme cenovo konkurovať?

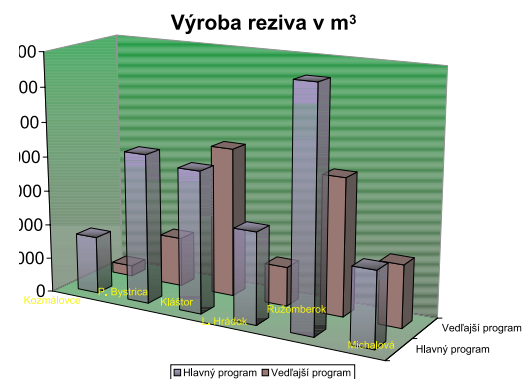
- Primárnym cieľom našich prevádzok musia byť trvalo nízke náklady na výrobu reziva a výrobkov z dreva. Nákladovou prioritou sa budeme snažiť dosiahnuť čo najnižšie náklady na výrobu a získať priestor pre tvorbu ceny. Ďalším našim cieľom bude zabezpečenie odbytu celého výrobného programu a kontinuity odberov, čím vylúčime nepravidelnosť a sezónnosť v dodávkach zákazníkom a tvorbu skladových zásob. Pri vyhľadávaní nových odberateľov budú cieľovými skupinami koneční spracovatelia. Týmto spôsobom sa pokúsime vylúčiť medzičlánok obchodníkov s rezivom a vytvoríme tak priestor pre zvyšovanie cien našich výrobkov. ●

■ Ihličnatá hmota ■ Listnatá hmota

■ ihličnaté ■ listnaté

■ Hlavný program ■ Vedľajší program

Vysokomechanizovaná výroba sortimentov v porastoch sa zameriava predovšetkým na tenké a strednohrubé ihličnaté dreviny. Čiastočne sa používa aj v listnáčoch. Napríklad v roku 2001 ich podiel z harvesterovej ťažby bol v Rakúsku 6 %. V Nemecku pásový harvester Neuson 8002 a hlaviceou Grangarde Pan 928 spracovával listnacie hrúbky okolo 20 cm vo výške 1,3 m. Používanie týchto vysokovýkonných strojov sa posúva stále do väčších hrúbok. V začiatkoch prevládali malé harvestery do prebierok s hlaviciami spílujúce stromy na prízemku do 35 cm. V ostatnom čase sa zväčšuje počet stredných a veľkých, umožňujúcich stínku stromov aj v rubných porastoch. Časopis Forest machine journal v roku 2001 zverejnil prehľad parametrov 90 harvesterových hlavíc, medzi ktorými najväčšiu stínacu hrúbku 120 cm mala značka Keto 1000.

Pri použití harvesterov (harvarderov) sa sleduje aj narušenie a utlačenie pôdy, poškodenie zostávajúceho porastu vrátane koreňového systému. Rôznymi pozorovaniami sa zistilo (napríklad v Kanade, 2001) narušenie pôdy na ploche ťaženej kolesovým harvesterom Timberjack 1010 v rozpätí 11-28 % a na linke pokrytej 30 cm vrstvou vetiev nad 3 %. V Nemecku pásovým Valmetom 911 X 3 M sa narušilo 13 % povrchu. Zložité sú výskumy utlačania pôdy. Kritické hodnoty prevzdušnenosti sa zisťujú pri kolesových stopách. Z tohto hľadiska sa považuje priaznivejší pásový pojazd. Jeho nevýhodou je však vysoké poškodzovanie koreňov, najmä na okraji liniek. Preto použitie pásov v predrubných porastoch sa nedoporučuje, pretože spôsobujú až 4-násobné väčšie poškodenie koreňov ako kolesá. Aj pri poškodzovaní zostávajúcich stromov sa hodnoty menia (rozsah 6-23 %), najčastejšie sa uvádzajú 6-8 %. Výskumy ukázali, že sila ktorú treba na odstránenie kôry je 40 N.cm² v lete a 60-80 N.cm² v jeseni. Najcitlivejšie je obdobie začiatku toku miazgy. Vtedy sa v predrubných porastoch harvestery nemajú používať. Pri podrastovom hospodárskom spôsobe sa majú sortimenty ukladať na linku, aby sa nepoškodil podrast. Z hľadiska šetrenia lesného prostredia sa uprednostňuje harvarder pred kombináciou harvester a vyvážacia sortimentová súprava. Na veľmi málo únosných pôdach sa v Nemecku používajú harvestery Sumpbiber a Atlas so šírkou pásov jeden meter a dĺžkou pracovných ramien 15 m.

Množstvo vyrobených sortimentov harvestermi sa prevažne uvádza pri jednotlivých značkách a konkrétnych podmienkach 3-9 m³.h⁻¹ (Neuson 11002 HV pri d_{1,3} 8-24 cm) ÷ 25-30 m³.h⁻¹ (Gre-

Niektoré poznatky z výroby sortimentov dreva harvestermi v porastoch

Jozef KERN

(pokračovanie z Lesníka č. 2)

mo HPV-R pri d_{1,3} 25-30 cm), pričom odpracovaných hodín za rok sa pohybuje prevažne do 2000-3000. Na webovej stránke FPP (Forst-Platte-Papier Kooperationsabkommen, Rakúsko) sa nachádzajú pre podnikateľov výkonné a nákladové kalkulácie harvesterov. Vojenské lesy a majetky SR, štátny podnik, Odštepny závod Malacky dosahujú ročný výkon harvesteru Timberjack FMG 990 31-34 tisíc m³ za rok.

Informácie, ktoré sa uvádzajú v zahraničnej literatúre o nákladoch na nákup a prevádzku harvesterov sú v našich podmienkach nepoužiteľné. Údaje Vojenských lesov a majetkov SR, štátny podnik, Odštepny závod Malacky naznačujú, že tieto stroje sú aj u nás v niektorých podmienkach akceptovateľné (v roku 2000 náklady na m³ vyrobeného sortimentu 128 Sk). Rakúšania uvádzajú, že hospodárne využitie harvesterov malých je pri odpracovaní 1200 h, stredných 1600 a veľkých 2000. Z prieskumu v ČR v roku 2001 vyplýva, že 54 % respondentov považuje harvestery za rentabilné. So zreteľom na vysokú nadobúdaciu cenu len 13 % sa vyjadrilo, že potrebné finančné prostriedky si na ich nákup zabezpečí.

Prevádzková výkonnosť a hospodárnosť sa zvyšuje sústavným zlepšovaním jednotlivých častí. Ako sa zdokonaľujú pojazďové zariadenia, tak dochádza k zmenám v konštrukcii pracovného ramena, kabíny operátora (uvodorovňovanie v sklonoch svahov, zvyšovanie výhľadu, zlepšovanie ergonomiky, tlmenie psychického zaťaženia), ovládanie stroja a hlavne harvesterovej hlavice. Novú kvalitu dosahujú harvestery aplikáciou počítača pri jeho práci a prenose informácií o vyrobených sortimentoch (využitie inter-

netu, logistiky, satelitnej navigácie).

Kvalitu vyrobených sortimentov ovplyvňuje dokonalosť funkčnosti jednotlivých častí hlavice. Rezanie bez podpory spôsobovalo zaštiepovanie hrubších výrezov. Problém vyriešila firma Ponsee. Prispel k tomu aj systém „flash cut“ (regulácia tlaku do rezu), ktorý aplikoval Timberjack. Odstránenie tohto nedostatku vo Švédsku vyčísľili mnohotisícovou úsporou v euro za rok. Mnoho úsilia sa vynaložilo na dosiahnutie akceptovania nameraných dĺžok a hrúbok vyrobených sortimentov. Analýza činiteľov, pôsobiacich na presnosť nameraných hodnôt sa venovali aj v Kanade. Vyvinuli tiež spôsob kalibrácie meracích systémov. Harvester Titan 64 má už merací systém (Motomit IT), ktorý splňuje podmienky požadovanej presnosti v Nemecku. Presnosť merania sa dostala na takú úroveň, ktorá umožňuje cenovú optimalizáciu výroby výrezov (Ponsee Optisystem). Niektorí výrobcovia vybavujú hlavice na označovanie druhu sortimentu (Valmet dve, Timberjack tri farby). Výskum vo V. Británii vyvinul zariadenie, ktorým sa cez lištu Oregon dávkuje ochranná látka proti hubám na plochu pňa spíleného stromu.

Ing. Jozef Kern CSc., je pracovníkom LVÚ

(dokončenie v aprílovom vydaní Lesníka)

Newsletter

Ludmila MARUŠÁKOVÁ

Pedagogická práca v lese | koncepcia seminárov pre lesníkov | PAWS (Pädagogische Arbeit im Wald | ein Seminarkonzept für Förster).

Projekt je financovaný Európskou Úniou.

Trvalý rozvoj má rozhodujúci význam pre vytváranie priaznivej perspektívy ľudstva. V súčasnosti je však stále markantnejšie odcudzovanie sa človeka prírode a obrovská priepasť medzi človekom a prírodou, prírodnými procesmi a vzťahmi. Pritom práve les ako ekologické prostredie ponúka neobmedzené možnosti ako objekt slúžiaci k výučbe, sledovaniu a pozorovaniu prírody. Je pritom veľmi dôležité, aby boli tieto informácie a poznatky týkajúce sa ekologických súvislostí prístupné čo možno najširšiemu okruhu ľudí. Tejto úlohy sa v súčasnosti zúčastňujú lesníci počas svojej každodennej praxe.

Problémom však je, že lesníci nemajú žiadne alebo len nedostatočné pedagogické vzdelanie. Chýbajú im fundované pedagogické znalosti a koncepcia, ako aj ako poznanie rôznych propagačných metód, aby svoje vedomosti mohli odovzdávať ďalej.

Keďže lesníkom absentujú základné pedagogické znalosti, nemajú možnosť vytvárať koncepcie pre nové cieľové skupiny, napr. postihnuté osoby, či seniorov rovnako ako všeobecné štandardy pre mediálnu prácu. Situácia sa komplikuje aj tým, že majú len málo vhodných príležitostí, ako si formou samostatného štúdia osvojiť si tieto základy nezávislé od miesta a času a pritom mať počas celého procesu odborného vzdelávania nevyhnut-

né odborné vedenie a spätnú väzbu.

Na základe tejto potreby je cieľom projektu PAWS vytvoriť kurz, ktorý je určený pre lesníkov v praxi. Tento kurz by im mal ponúknuť možnosť získať odborné vzdelanie v oblasti vyučovacích metód, pedagogických princípov a metód, interaktívnym spôsobom nezávislé na mieste a čase štúdia.

Počas trvania projektu vytvoríme rôzne materiály, napr. interaktívny CD – ROM, učebnicu, manuál a osnovy pre kurzy. Súčasťou projektu bude samozrejme aj testovanie výsledkov a výstupov projektu.

Na vytvorenie materiálov spolupracuje 11 rôznych inštitúcií z ČR, SR, Nemecka, Rakúska, Fínska a Anglicka.

Jedná sa o tieto inštitúcie:

Deutsche Angestellten-Akademie Brandenburg-Ost, projektový koordinátor, Nemecko, Kontakt: Anette Deharde-Rau, e-mail: anette.deharde-rau@daa-bw.de • **Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva Slovenskej republiky, SR**, Kontakt: Ludmila Marušáková, e-mail: ludmila.maruskova@eduforest.sk • **Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, ČR**, Kontakt: Lada Prylová, e-mail: Prylova.Lada@uhul.cz • **Střední lesnická škola Hranice, ČR**, Kontakt: Alice Bučková, e-mail: buckova@slshranice.cz • **German forest organization, Nemecko**, Kontakt: Christine Grosse, e-mail: grosse@forstverein.de • **German hunting pro-**

ective association, Nemecko, Kontakt: Ralf Pütz, e-mail: r.puetz@jagdschutzverband.de • **Federal department for country and forestry environment and water-supply and distribution (BMLFUW), Rakúsko**, Kontakt: Thomas Baschny, e-mail: Thomas.BASCHNY@bmlfuw.gv.at • **Federal Office and Research Centre for Woods – Forestry Training Center Ort, Rakúsko**, Kontakt: Albert Botka, e-mail: albertbotka@waldpaedagogik.at • **Educational academy of the federation, Rakúsko**, Kontakt: Eva Hörmann, e-mail: hme@pabw.at • **Finnish Forest Association, Fínsko**, Kontakt: Sirpa Kärkkäinen, e-mail: Sirpa.Karkkainen@smy.fi • **University of the Arts IT Research + Development Unit, Anglicko**, Kontakt: Sam Kennedy, e-mail: s.kennedy@arts.ac.uk

Projekt PAWS začal v októbri 2004 a potrvá do marca 2007 (30 mesiacov). PAWS je podporovaný Európskou Úniou v rámci programu Leonardo da Vinci.

Webová stránka PAWS existuje na nasledujúcej adrese: www.paws.daa-bbo.de. Web stránka je momentálne ešte upravovaná. Obsahuje základné informácie o projekte a zároveň umožňuje stiahnuť si dostupných materiálov.

O aktuálnom dianí v projekte by sme Vás radi informovali vždy zhruba s časovým odstupom troch mesiacov. ●

Ing. L. Marušáková je pracovníkom ÚVVP LVH SR vo Zvolene

Lesná pedagogika už aj v štátnych lesoch

Igor VISZLAI

Absolventi kurzu lesnej pedagogiky z OZ Revúca si mali možnosť priamo v „teréne“ overiť získané vedomosti a skúsenosti. 8.februára 2005 zorganizovali „spoznávanie lesa pomocou všetkých zmyslov“ pre druhý stupeň Špeciálnej základnej školy v Hnúšti.

Jej učitelia prejavili cestou LS Ratková záujem o besedu na tému spojenú s lesom. Preto po príprave programu a nevyhnutných pomôcok „lesní pedagógovia“ pripravili program, v ktorom 32 detí rozdelených do dvoch skupín malo možnosť les vidieť, oňať, počuť, hmatom rozoznávať rozdiely napríklad v ihličí stromov ap. Len z dôvodu súčasného ročného obdobia nebolo možné „les aj ochutnať“.

Že to bol krst ohňom netreba nikomu zdôrazňovať. Vyjadrenie lesnej pedagógičky Ing.Vavrekovej: „Najťažšie bolo pri týchto deťoch udržať ich pozornosť pomerne dlhý čas, už aj s ohľadom na ich vnímanie sveta...“ nepotrebuje komentár. Naopak, učiteľský zbor ŠZŠ prejavil záujem o ďalšiu spoluprácu a niektoré lesné hry boli aj pre nich inšpirujúce. ●

Ing. Igor Vizslai je riaditeľom OZ Revúca

Jozef, začnime tento krát z toho slabšieho konca! Co sa ti v doterajšom živote nepodarilo?

Každý máme lepšie i slabšie obdobia. Dôležité je, aby sme sa snažili o to, čo je v danej dobe možné. Ak to napriek tomu nevyjde, aspoň si môžeme povedať – robili sme čo sme vedeli a mohli. Ja tak, žiaľ, nemôžem povedať o období počas ktorého som aktívne pôsobil v Slovenskej lesníckej komore. Bol som predsedom západoslovenskej oblastnej komory i podpredsedom celoslovenskej, mal som teda možnosť na dianie v komore výrazne vplývať. Začínali sme s dobrým úmyslom vrátiť lesníckemu stavu to miesto v spoločnosti, ktoré mu akiste patrí. Dnes však musím otvorene priznať, že sa nám to takmer vôbec nepodarilo.

Prečo ?

Nedokázali sme aspoň časť členskej základne zburcovať k zmysluplnej činnosti. Stretnutí sa raz do roka na veľkom zhromaždení, popočúvať, porozprávať a na rok sa opäť rozísť, to je naozaj málo. Myslím, že sme ako čelní funkcionári neponúkli svojim členom dostatok podnetov pre spon-tánnejšiu aktivitu. Ak k tomu pripočítame našu národnú povahovú črtu – „čo sa budem angažovať, ešte mi to niekto raz spočíta“ - žalostný výsledok je zaručený. A tak sa aj stalo. Komora je tu už roky, no pohnúť s vedomím nielen politikov, ale aj širšej spoločnosti sa jej nepodarilo. A povinné členstvo pre vybrané skupiny lesníkov, to bol už len posledný kliniec do rakvy prirodzenej aktivity lesníkov. Vznikol nám tu aj akýsi lesnícky paradox – čím bolo dianie v lesníctve dynamickejšie, tým bola

O lesníckej mladosti, komore i tvorbe

Čas je relatívny. Albert Einstein však nie je jediný, kto objavil pravdu o nerovnakom plynutí času. Objavujeme ju aj my, čo máme školské roky dávno za sebou: Čas nám plynie stále rýchlejšie a pocit, že práve posledné decénium sa pominulo skôr ako všetky tie predchádzajúce je čoraz neodbytnější... Hoci je to len zdanie, obsahuje aj ono svoje ľudské poslanstvo. Pripomína, že náš čas sa nemeria len počtom prežitých dní, ale aj tým, čo sme počas nich vykonali. Alebo nevykonali...

Komu by aspoň niekedy neprebleskli hlavou práve aj takéto pocity? Nie každý je však ochotný o nich hovoriť. O to viac treba počúvať kolegov, ktorí majú dar povedať pravdu. O sebe. A spolu s tým tak trochu aj o nás ostatných. Ľudí, ktorí si na šachovnici lesníckeho diania vyskúšali rôzne pozície, no nikdy neboli figúrkami. Jedným z nich je aj Ing. Jozef HIKL, lesníckej verejnosti známy aj ako autor polovných príbehov, ktorý v súčasnosti pracuje na generálnom riaditeľstve vo funkcii vedúceho referátu ochrany majetku a vnútorných vzťahov.

Lesník s perom

Ján MIČOVSKÝ

komora tichšia. Viniť za to členskú základňu by nebolo fér, mali sme pre vážnosť komory urobiť vo vedení viac! Je to moja životná prehra, lebo som mal obrovskú šancu naplniť lesnícky odkaz môjho otca...

Možno ste na to v Komore išli príliš akademicky a duši horára veľmi rozumeli...

Tak, to sa teda mňa určite netýka! Od kedy som otvoril oči mal som okolo seba nefalšovaný svet lesa a lesníctva, a tak si myslím, že tej duši rozumiem až veľmi dobre! Narodil som sa síce v Sv. Antone, kde bol otec štátnym lesníkom, no už po roku ho preložili na poľsie Pata neďaleko Levíc. Tu sme bývali osemnásť rokov na samote, v horárni bez električky, dva kilometre za obcou Čifáre. Zažil som tu uprostred dubových lesov nádherné detstvo. Moje prvé spomienky sú na kočičov, koníkov a psov okolo ktorých som sa motal celé dni. Do školy som chodieval krížom cez močiare, sprevádzali ma len tajuplné zvuky lesa a občas aj naše psy. Ako deväťročný som dosiahol svoj prvý veľký chlapčenský úspech - ulovil som zajaca. Na poľovačku ma síce otec brával so sebou už od mala, no toto som vtedy pred ním radšej zatajil... Pamätnú brokovničku - „dvadsaťosmičku“ - mám dodnes. V administratíve poľsias nebolo v tých časoch toľko robôt, a tak otec mohol tráviť v lese celé dni. Plat lesníka bol biedny aj na vtedajšie pomery, a tak nás živilo predovšetkým hospodárstvo, ktoré patrilo k poľsiam.

A ako to bolo na Pate s tým známym chovom bažantov ?

To je samostatná kapitola, kto-

rá výrazne ovplyvnila život celej našej rodiny. Hoci na v lesoch okolo Paty boli aj kapitálne diviaky, môj otec mal guľovnicu na pleci možno tak dva - tri krát v živote. Jeho veľkou láskou však boli bažanty. Keď sa kdesi dočítal o možnostiach ich polodivého chovu stal sa jedným z jeho priekopníkov. Zbierali sme vtedy vo voľnej prírode bažantie vajčka a dávali ich vysediť domácim sliepkam. Po vyliahnutí sme takéto zmiešané rodinky umiestňovali v revíri do drevených klieťok, volali sme ich „kukane“. Z nich mohli bažantíky vychádzať von i dnu, no sliepky nie. Otec dosiahol v tomto spôsobe odchovu bažantov veľmi dobré výsledky. Pravdepodobne tento úspech spôsobil, že mu ponúkli miesto vedúceho veľkej bažantnice v Palárikove. A tak sme sa po rokoch sťahovali z mojej milovanej samoty. V palárikovskej bažantnici sa vtedy práve začínalo s veľkými poplatkovými poľovačkami. Denný výrad tu býval aj 4.500 kusov! Kadekto sem chodieval. Asi najpamätnejšia bola poľovačka Kadára s Dubčekom 18. augusta 1968 na ktorej sa vraj Dubček dozvedel o tajných pripravách na inváziu. Ktovie ako to naozaj bolo, no Dubček vtedy odchádzal naozaj smutný...

Po lesníckom detstve bolo tvoje životné smerovanie určené asi jednoznačne...

Ani nie, otec bol zásadne proti tomu, aby som sa stal lesníkom. Jednoducho vedel, že to nie je ľahký život a chcel, aby som sa mal lepšie. Aj som preto po gymnáziu začal študovať poľnohospodársku školu v Nitre, no po prvom ročníku som prestúpil na lesnícku fakultu bez toho, aby som to ot-

covi povedal. Vtedy som ho prvý krát veľmi sklamal...

A kedy ešte?

Na konci štúdia, keď som si za diplomovú tému nevybral chov bažantov, ale rekonštrukciu hornej hranice lesa. Otec v tých časoch zakladal už ďalšiu veľkú bažantnicu na Karikáši a ja som vtedy nepochybne urobil životnú chybu. Ak by som sa bol ostal venovať bažantom mohol som sa s otcovými skúsenosťami stať skutocnou kapacitou na chov tejto atraktívnej drobnej zveri...

Je to naozaj trochu zvláštne, roky prežiješ medzi bažantmi a keď máš možnosť voľby „prebehneš“ k hornej hranici lesa...

Čo ti budem hovoriť...! Robil som vtedy na škole pomocnú vedeckú silu a jeden pedagóg, ktorý sa venoval práve tej hornej hranici mal krásnu dcéru. Myslíš, že mi vtedy chodili len bažanty po rozume...?!

Nie, to si teda, Jozef, naozaj nemyslím. A čo bolo potom?

Rok som robil lesníka na Modrom Kameni, pol roka odbytára na tamjšom závode a potom som prišiel na ONV v Nitre. Štátna správa sa na mnoho rokov stala mojím osudom. Prešiel som tu od referenta cez vedúceho odboru až po prednostu Oblastného lesného úradu. Bolo to asi najplodnejšia etapa môjho života. Rád si spomínam na obdobie tvorby nového lesného zákona. Schádzali sme sa vtedy z najrôznejších sfér lesníckeho života a podarilo sa nám vypracovať návrh zákona o ktorom som dodnes presvedčený, že bol funkčný, hoci na ministerstve napokon neprešiel. Myslíš, že takýto široký prístup k tvorbe zákona dnes chýba a asi preto ho stále nemáme...

Tvoje životné skúsenosti sa však v poslednom období prejavujú aj v celkom novej kvalite. V knihách Samota a Dobrý vietor sa zoznamujeme s Hiklom - rozprávačom, ktorý nás prekvapuje množstvom živých príbehov z lesa. Čítaj v nich majstra slova u ktorého sa láska k prírode spája so silou vlastného prežitku. A ak by

si mal chuť byť príliš skromný stačí pripomenúť, že Dobrý vietor bol už s úspechom preložený aj pre náročného českého čitateľa. Kde sa tu teda odrazu vzal Hikl - spisovateľ?

No, s tým spisovateľom to zase nemusíš preháňať... A ani tak odrazu to celkom nebolo. Zápisky poľovníka som si robil už ako desaťročný. Určite som bol vtedy ovplyvnený jednou z najkrajších kníh o prírode aké som kedy čítal - Lovec Dersu. Prostredie mojej mladosti bolo pre mňa dostatočne inšpirujúce k tomu, aby som sa stotožnil s Dersom Usalom a to čo on zažíval v tajupnej tajge pri Usuri som ja nachádzal v rovnako tajupných lesoch okolo Paty. V neskorších rokoch som získal aj nejaké drobné literárne ocenenia, no potom som na písanie zanevrel. Až v poslednom čase sa mi príbehy akosi samé tlačia do pera, a tak mi neostáva nič iné, len ho poslúchnuť a písať. Krátke poľovnícke poviedky mi idú celkom ľahko, horšie je to s vážnejšími príbehmi zo života. Tam asi nie som taký znalec, nuž sa s tým trochu trápi. Ale snažím sa. V tomto roku mi v Čechách ešte vyjdú „Myslivecké stopy“ a pripravené mám ďalšie dve knihy.

Do akej miery sú to tvoje príbehy autentické?

Je to častá otázka. Všetko o čom píšem som samozrejme nemohol zažiť, no v každej poviedke je vždy väčší alebo menší diel aj osobnej skúsenosti. Alebo aspoň skúsenosti niekoho, kto mi o nej porozpráva. Vymyslieť celý príbeh jednoducho nedokážem. No ani jeden námet nevznikol za stolom, ale vždy v lese. Les je pre mňa chrám bez ktorého by som nevedel vytvoriť nič.

Nemožno obísť ani tvoje účinkovanie na Levických poľovníckych dňoch, ktoré sú tak trochu tvojím dieťaťom...

Práve pripravujeme desiaty ročník tohto podujatia, ktorému som naozaj kedysi dal štartovný impulz i meno. Tohtoročné Levice budú venované šelmám. Som rád, že náš podnik je významným spoluorganizátorom a podporovateľom tohto medzinárodného seminára, ktorý sa už

stal v poľovníckom kalendári pojmom. V prvých ročníkoch sme mali túžbu prilákať do Levíc domácich i zahraničných odborníkov, aby prišli odovzdať svoje skúsenosti. Je pre nás viac ako povzbudivé, že dnes sa nám poľovní prednášatelia do Levíc doslova tlačia...

Nebolo by správne utajiť, že svoje poľovnícke zážitky čerpáš nielen z pod Tribeča, či Poľany, ale spoznal si aj zelené pahorky africké...

Je fakt, že som zažil veľa poľovníckych dobrodružstiev vo Švajčiarsku, Litve i v Južnej Afrike, no najkrajšie zážitky mám zo Slovenska. Nehovorím to preto, že sa to akosi patrí, ale práve preto, že až porovnanie našich krásnych lesov so svetom mi pomohlo pochopiť, čo to vlastne doma máme!

foto: archív J. Híkla

Hoci Jozko Híkl kedysi ušiel svojmu Apinovi (ako ho pekne nazval v jednej z poviedok) od bažantíkov ku krásnej učiteľovej dcére, svojmu lesníckemu poslaniu predsa len neunikol. Láske k prírode spolu s manželkou dnes priúča aj syna Juraja. Bojí sa však jedného. Aby sa raz štátne lesy v snahe maximalizovať zisk, či vyhovieť mocným, nezbavili poľovníckych revírov, ktoré mu priniesli toľko krásnych zážitkov a inšpirácie.

„Lebo kto iný, ak nie práve štátne lesy by mali svedomite zachovávať genofond poľovnej zveri, bez ktorej žiadny les nemôže byť úplný“ hovorí.

Verme, že sa táto jeho obava nikdy nenaplní. Lebo to by mu Apino, ktorý dnes už má na starosti iné revíry, nemusel nikdy odpustiť.

A nielen jemu. ●

Nič nie je nemožné. Je to ako v prírode – výzvy prinášajú nové riešenia. Som večný optimista – to, čo sa dnes javí ako utópia, bude o niekoľko rokov realitou – realizácia nových, zmysluplných pracovných postupov v strmých a ťažko prístupných terénoch...Je nádherným poslaním vytvárať nové produkty, optimalizovať a následne sa spolu so zákazníkmi tešiť z nových riešení. Idea sama o sebe sa stáva realitou oveľa skôr, ako by si človek pomyslel. To, čo je ešte dnes považované za nemožné, stáva sa už zajtra pevnou súčasťou nášho života. Takto začal náš rozhovor Josef Konrad, majiteľ a zakladateľ rakúskej firmy KONRAD Forsttechnik GmbH.

Josef Konrad

Pán Konrad, ako ste vlastne prišli na myšlienku založiť si vlastnú firmu, ktorá je momentálne jedným z najväčších producentov lesnej techniky a lanovkových technológií v Strednej Európe?

Toto rozhodnutie sa vo mne rodilo ľahko i ťažko zároveň. Uvedomenie si skutočnosti, že pre ťažko dostupné terény neexistovali v tom čase takmer žiadne vhodné metódy, ktoré by odbremenili namáhavé a nebezpečné manuálne spracovanie dreva, bolo pred 15 rokmi jedným z kľúčových faktorov, ktorý stál za týmto rozhodnutím. K to-

mu sa pridala i skutočnosť, že myšlienky, ktoré som už dlhší čas nosil v hlave, mi môj vtedajší zamestnávateľ neumožnil uskutočniť. Preto ľahko. A prečo ťažko? Začať úplne odznovu a takmer z ničoho v štyridsiatke nie je až také jednoduché. No odvaha a túžba čeliť novým výzvam, ísť za svojimi snami a aj ich uskutočniť, mi nikdy nechýbali. A tak uzrela svetlo sveta firma Konrad Forsttechnik.

Ako sa na svoje vtedajšie rozhodnutie pozeráte s odstupom času?

Spokojnosť našich zákazníkov je pre mňa dostatočným zadostučinám. Zároveň však aj hnacím motorom, ktorý mi nedovolí zostať na tomto istom mieste a posúva ma neustále dopredu. No a to, že ťažba dreva v strmých a ťažko dostupných terénoch môže byť tiež úspešná, ekonomická a ekologická, toho presvedčivým dôkazom je kombinovaný lanovkový systém MOUNTY, ktorý sa medzičasom stal jedným z našich najpredávanejších produktov. Takže nielen dobrý pocit, ale aj niečo hmatateľné ma presvedča o tom, že to bolo správne rozhodnutie.

V minulom roku sa prvýkrát výrobky vašej firmy objavili aj na Slovensku. Prečo práve naša krajina?

Myslím, že Východná Európa je symbolom budúcnosti. A práve Slovensko považujem za bránu k nej. Nasadzovanie moderných ťažbových technológií v krajinách západnej Európy je už bežnou vecou. Ich nedostatok vo východoeurópskych krajinách je naopak očividný. A práve tu vidím priestor pre uplatnenie sa našej firmy. Ďalším dôvodom bola podobnosť vašich podmienok s podmienkami u nás, v Rakúsku a náš spoločný problém. A sice vysoké zastúpenie terénov so sklonom nad 40 %, ktorých obhospodarovanie si vyžaduje špeciálne lanovkové technológie. V neposlednom

Slovensko bránou budúcnosti

Janka GEROVÁ

rade to bola i skutočnosť, že Slovensko sa od mája 2004 stalo členom EÚ, čo v mojich očiach predstavuje stabilitu a právny systém, ktoré spolu vytvárajú priaznivé podnikateľské prostredie.

V tomto rozhovore už spomínaný produkt MOUNTY bol prvý raz slovenskej odbornej verejnosti i našim zamestnancom predstavený na OZ Rožňava v auguste minulého roku. Mohli by ste nám priblížiť počiatočné reakcie ľudí, ktorí prišli po prvýkrát do styku s touto technológiou?

Osobne som pri realizácii tohto projektu nebol prítomný celý čas, ale z rozhovorov s mojimi kolegami vyplynul jednoznačný záver - obrovská skepsa, ktorú bolo možné vidieť na tvárach všetkých prítomných. Skepsa, ktorá sa po týždni práce s touto technológiou zmenila na poznanie, že práve toto je cesta, ktorou by sa Slovensko

malo uberať v budúcnosti. Najťažšou úlohou bolo vysvetliť ľuďom systém práce

A najjednoduchším a najefektívnejším spôsobom, ako to dosiahnuť, bolo jednoducho im to ukázať.

V nadväznosti na kalamitu, ktorá postihla Slovensko v novembri 2004 by som rada poznala váš názor na výhody nasadenia lanovkových systémov práve v kalamitou postihnutých oblastiach.

Po skúsenostiach s použitím kombinovaných technológií po veterných kalamitách (napr. víchrica Lothar v roku 1999, veterná smršť v Rakúsku v novembri 2002) vo viacerých štátoch Európy možno konštatovať, že práve lanovka MOUNTY je vo väčšine prípadov tým najlepším riešením. Nejde však iba o nasadenie najoptimálnejšej technológie. Ako je všeobecne známe, spracovanie kalamity je jednou z najnebezpečnejších prác v oblasti lesného hospodárstva (podľa dostupných štatistík sa v tomto období stáva 10x viac úrazov ako obvyčajne). Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci boli taktiež jedným z dôvodov, prečo som sa rozhodol vytvoriť úplne nový produkt. Chcel

som vyvinúť technológiu, pri obsluhovaní ktorej by bol potrebný menší počet ľudí a ktorá by tak bola oveľa bezpečnejšia. A tak bol vyvinutý lanovkový systém MOUNTY s diaľkovým ovládaním a harvesterovou hlaviceou. Možno povedať, že diaľkové ovládanie pri lanovkách je atypické. Za jeho najväčšiu výhodu považujem možnosť ovládania lanovky z miesta v poraste, čo umožňuje priamu kontrolu a zvyšuje tak bezpečnosť práce. Prostredníctvom harvesterovej hlavice je zase možné spracovať drevo ihneď po priblížení na želané sortimenty. Tento spôsob práce umožňuje úsporu pre človeka nepríjemnej a zároveň finančne náročnej manipulácie. V skratke povedané – spoľahlivosť a bezpečnosť sú najdôležitejšie atribúty, ktoré treba v tomto prípade zvažovať.

Načo sa ešte pri spracovaní kalamity nesmie zabúdať? Kde sa nachádza to najslabšie ohnisko v celom tomto procese?

Kto kontroluje logistiku, ten má moc. To je jednoduché konštatovanie, ktoré hovorí za všetko. Jednotlivé pracovné postupy tvoria reťaz tvorby hodnôt t.j. uzatvorený systém, v rámci ktorého by jednotlivé činnosti mali na seba optimálne nadväzovať. Prostredníctvom kontinuálneho odvozu je možné zabrániť neželaným časovým prestojom. Ako v mnohých prípadoch, i tu za všetkým treba hľadať človeka. Človeka, ktorý spolu s vyspelou technológiou tvorí jeden kompatibilný celok,

ktorý by nemal poznať žiadne hranice a mal by fungovať nadčasovo.

Kde sú teda hranice techniky a človeka?

Pokiaľ ide o techniku, v súčasnosti už neexistujú žiadne hranice. Kľúčovým bodom je ale ľudský faktor - človek. Toho ja osobne pokladám za najdôležitejší článok v celom reťazci tvorby hodnôt v lesnom hospodárstve. Každý stroj je len taký dobrý, ako je človek, ktorý ho obsluhuje. To je poznanie, ku ktorému som dospel po viacročných skúsenostiach s prácou s ľuďmi a pre ľudí.

Vráťme sa na záver ešte na Slovensko. Kde sa v súčasnej dobe môžeme stretnúť s technológiami firmy Konrad?

Viacere naše harvestory boli nasadené na spracovanie kalamity v TANAP-e

a lanovkové technológie sa podieľajú na spracovaní kalamity na OZ Beňuš. Situáciu nám v súčasnosti komplikuje výrazná snehová pokrývka, ktorá neumožňuje jej kontinuálne spracovanie

A teraz už celkom na záver. Aké sú Vaše plány do budúcnosti?

Naša firma sa neustále snaží o to, aby práca v strmých a ťažko prístupných terénoch bola ľahšia, bezpečnejšia, rýchlejšia a hospodárnejšia. Pritom sa riadime heslom, že "Myšlienky dneška sú kapitálom zajtrajška." V tejto krátkej vete je vyjadrená i moja životná filozofia, ktorá ma sprevádza už od nepamäti. ●

Fotografie: archív firmy Konrad

Každý stroj je len taký dobrý, ako je človek, ktorý ho obsluhuje.

Prečo mám rád les

MICHAL DOČOLOMANSKÝ
herec

Prečo máte rád les?

Ako viete, že ho mám rád? Ale mám, určite mám. Nemal som ho rád ako malý chlapec, lebo som musel chodiť do hory chystať drevo na zimu. Nosil som šrágle (to bol taký „nosič“ na drevo) a každý deň som musel priniesť domov aspoň za jedny šrágle dreva. Teraz, keď už nemusím nosiť domov drevo, milujem les. Je veľmi príjemné relaxovať v ňom. Milujem drevo. A stromy vraj dávajú silu. Aj som to skúšal, objasť strom. Nevieť či mi to dalo silu, ale niečo to v sebe iste má...

Vaše najobľúbenejšie miesto na Slovensku?

Slovensko je nádherné celé. Ja byvam na západnom Slovensku a milujem borovicové lesy na Záhorí. Mám k nim blízko, rád tam chodím na huby.

Kde trávite voľné chvíle, víkendy, dovolenky?

Na Zahorí. Mám chalupu vo veľmi peknom prostredí, v Studienke. To je asi dvadsať kilometrov od Malaciek. Trávim tam voľné víkendy. Čítim sa tam veľmi dobre. Rád sa potulujem po borových lesoch v okolí. Vyhovuje mi, že tam nie sú veľké kopce – aspoň sa nemusím namáhať, keď som na prechádzke (smiech). ● foto Ján „Mišiak“ Miškovič

Malý ekonomický slovníček

L/C (LETTER OF CREDIT) akreditív - nástroj financovania vývozu, resp. dovozu tovaru

LIBERALIZÁCIA - odstraňovanie určitých obmedzení, väčšia voľnosť v danej oblasti

LIBERALIZMUS - ktorá presadzuje zásady hospodárskej slobody, čiže voľnej súťaže, slobodného súkromného podnikania, minimálnych zásahov štátu do ekonomiky, slobodného pohybu tovaru a kapitálu, voľnej tvorby cien, voľného vnútorného i zahraničného obchodu a i.

LICENCIA - listina udeľujúca povolenie, oprávnenie; dokument, ktorým sa poskytuje iným osobám alebo štátom právo na realizáciu a využitie technickej dokumentácie alebo patentových vynálezov; osobitné povolenie štátnych orgánov na dovoz alebo vývoz zahraničného tovaru

LIKVIDITA - momentálna schopnosť uhradiť splatné záväzky, je meradlom krátkodobej alebo okamžitej solventnosti

LIKVIDNOSŤ - jedna z charakteristík konkrétneho druhu majetku, označuje mieru obtiažnosti transformovať majetok do hotovostnej formy (napr. zásoby sú vo všeobecnosti likvidnejšie ako dlhodobý hmotný majetok)

LOGISTIKA - organizovanie, plánovanie, riadenia a výkon tokov začínajúcich vývojom a nákupom končiac výrobou a distribúciou podľa objednávky finálneho zákazníka tak, aby boli splnené všetky požiadavky trhu pri minimálnych nákladoch a minimálnych kapitálových výdavkoch

LUDESKÝ KAPITÁL - zásoba odborných vedomostí a zručností stelesnená v pracovnej sile danej krajiny, ktorá je výsledkom investícií do formálneho vzdelania, ako aj zvyšovania kvalifikácie v zamestnaní

LUDESKÁ PRÁCA - výrobný faktor - vynaloženie psychických a fyzických schopností človeka na dosiahnutie cieľov podniku ●

Základom úspechu je dobrý poľovnícky sprievodca

Peter GOGOLA

O poľovníckej turistike sa rozprávame s vedúcim Odboru poľovníctva a rybárstva generálneho riaditeľstva LSR Ing. Petrom Kuricom

Štátny podnik Lesy SR venuje poľovníctvu a poľovníckej turistike veľkú pozornosť. S akým zámerom sa Odbor poľovníctva a rybárstva zúčastňuje na výstavách?

Snažíme sa viac o reklamu nášho š.p. a hlavne o to, aby sa naši potenciálni zákazníci dozvedeli, že existujeme, poskytujeme možnosti lovu a že máme dobré poľovačky a služby, ktorými dokážeme uspokojiť ich poľovnícke priania. Mnohí o našom podniku nemajú informácie, takže sa pokúšame na výstavách dať o sebe vedieť a podať základné údaje vrátane potrebných kontaktov.

Aké ponúkate lovecké „menu“?

Lesy SR sú jediným užívateľom poľovníckych revírov na Slovensku, ktorý ponúka poľovačky na všetky druhy zvier, ktoré je v zmysle platnej legislatívy možné loviť. Naša ponuka sa zameriava na lov jelenej, danielovej, muflónovej, srnčej, diviacej a bažantovej zveri a tiež medveda a vlka. Najväčší záujem je tradične o lov karpatských jeleňov. Napriek veľkej konkurencii v zahraničí nás teší záujem poľovníkov o lov danielov a muflónov vo voľných revíroch, ako aj vo zverniciach. Málokto vie, že Slovensko je najmä vďaka poľovníckym revírom LSR, OZ Palárikovo v poradí druhým štátom na svete s počtom danielích trofejí s bodovou hodnotou nad 200 b. CIC. Pomerne veľký záujem prejavujú poľovníci o lov diviacej zveri. U tohto druhu zveri má Slovensko tretiu najsilnejšiu trofej na svete. Poľovnícky veľmi atraktívna a cenovo veľmi výhodná je ponuka kombinovaného lovu diviacej zveri a vlka. Verím, že aj lov v bažantni-

ciach v Palárikove a Leviciach je i pre náročných poľovníkov príjemným zážitkom.

Môžete popísať cestu od prejavenia záujmu o lov zveri v niektorom z našich revírov k lovu samému?

Poten- cionálni klienti kontaktujú buď odbor poľovníctva GR Lesov SR, napr. na poľovníckych výstavách, alebo priamo jednotlivé odštepne závody. Pokiaľ hosť osloví generálne riaditeľstvo LSR v Banskej Bystrici, na základe požiadavky na druh a kvalitu, resp. cenu trofeje love- nej zveri, ho „pridelíme“ konkrétnemu odštepnému závodu. Dôležité sú tiež nároky na služby, spôsob ubytovania, stravovania atď. Keď získame tieto informácie, sprostredkujeme poľovníkovi kontakt s príslušným odštepným závodom, ktorý zariadi všetky formality týkajúce sa pobytu poľovníka, určí poľovný revír a pridelí poľovníckeho sprievodcu. Hosť však môže tiež osloviť priamo odštepny závod a v prípade, že OZ môže uspokojiť jeho požiadavky na poľovačku a služby ďalšia komunikácia prebieha nezávisle od generálneho riaditeľstva.

Ako motivujete svojich zamestnancov, aby pristupovali zodpovedne k sprevádzaniu poľovníckych hostí?

To je zásadná vec. V mojich očiach

Peter Kuric

je sprievodca najdôležitejšia osoba, ktorá prichádza s poľovným hosťom do styku. Presvedčiť klienta o tom, že by mal prísť poľovať k nám, je mnohokrát veľmi ťažká práca, pretože konkurencia v okolitých štátoch je obrovská. Keď už ho získame, niekedy po veľmi dlhých a ťažkých rozhovoroch argumentovaním, prečo má ísť práve k nám a nie inde, potom je poľovnícky sprievodca tým, kto s hosťom strávi najviac času a jeho jednanie dokáže ovplyvniť úspešnosť celej akcie. Zlyhanie práce poľovníckeho sprievodcu poškodzuje celý systém a celé úsilie, ktoré predchádzalo získaniu klienta na poľovačku. Ten si totiž urobí obraz o firme hlavne na základe kontaktu so sprievodcom podľa jeho osobného i odborného vystupovania. Keď sprievodca odvedie zlú prácu, poznamená tým negatívne v očiach hosťa úroveň celého š.p. a tomu sa snažíme aktívne brániť. Vlni sme pristúpili k určitým zmenám v mzdových predpisoch, pretože ľudia, ktorí sa podieľajú na výkone práva poľovníctva, vkladajú veľké množstvo svojho voľného času v prospech š.p.. Okrem bežnej pracovnej náplne sprevádzajú hostí skoro ráno, neskoro večer, v sobotu, v nedeľu a za to musia byť patrične ohodnotení. Náš systém odmeňovania motivuje poľovníckeho sprievodcu k tomu, aby mal už pred príchodom hosťa vyhladnutú zver a aby mal tiež dopredu pripravený poľovnícky program. To samozrejme robí vo svojom voľnom čase. Odmenu dostane po poľovníckej akcii v závislosti od výsledku. Nechceme, aby sa stávalo, že sprievodca vyráža s hosťom na prvú vychádzku s tým, že len vtedy ide do revíru niečo „objaviť“. Snažíme sa o to, aby celá akcia bola stopercentne pripravená už pri prvej vychádzke.

Aký je záujem o ponuku poľovačiek zo strany zahraničných poľovníkov?

Najpočetnejšiu klientelu tvoria Nemci a Rakúšania, na tretom mieste sú českí poľovníci. Situácia sa zlepšuje po vstupe Slovenska do EÚ, pretože boli zrušené poplatky za prevoz zbraní a streliva cez hranice. Stačí, aby mal poľovník európsky zbrojný pas a pozvánku na poľovačku. V ostatných rokoch výrazne stúpa aj počet domácich poplatkových poľovníkov, ktorí sa už počtom vyrovnávajú zahraničným poľovníkom. Ročne u nás poľuje cca 2200 poplatkových poľovníkov, avšak zahraniční poľovníci tvoria 70 % z tržieb za poplatkový lov.

Prajem všetkým, ktorí sa podieľajú na riadení a priamom výkone práva poľovníctva veľa pekných poľovníckych zážitkov v novej poľovníckej sezóne 2005 / 2006.

Ďakujem za rozhovor. ●

Halali - magazín o prírode a ľuďoch

Alojz KAŠŠÁK

Podľa posledného vnútorného prieskumu STV (2/2005) sa relácia Halali umiestnila na treťom mieste z hľadiska spokojnosti divákov v oblasti dokumentárnej tvorby vysielanej na programe STV 2. Existenciu tv relácie Halali môžete podporiť hlasovaním na stránke www.stv.sk, relácie A-Z, pod písmenom H - relácia Halali. Vyjadrením názoru na kvalitu relácie v päťstupňovom hodnotení (je výborná, páči sa mi, dá sa to, žiadna sláva, strata času) a vyjadrením pozitívneho názoru v e-maile podporíte existenciu jedinečného magazínu, ktorý nám závidia aj v okolitých štátoch Európy, kde sa obdobný druh relácie nevysiela. Vaše názory môžu ovplyvniť našu snahu zaradiť reláciu do programovej štruktúry STV s vhodnejším vysielacím časom.

Vaše námety do obsahu relácie očakávame na e-mailovej adrese: halali@stonline.sk, resp. na adrese: Redakcia Halali, Centrum 1/1, 017 01 Považská Bystrica. ●

Termíny vysielania Halali v marci a v apríli:

premiéry: 12.3., 26.3., 9.4., 23.4.

reprízy: 17.3., 31.3., 14.4., 28.4.

halali

Poľovníctvo - šanca pre Slovensko

**Marcel LEHOČKÝ, Peter KURIC,
Jozef NIKODÉM, Jana GEROVÁ**

Organizovanie kontraktačno-predajnej výstavy Jaspowa & Fischerei má na vedeckom výstavisku už dlhoročnú tradíciu. V súčasnosti sa uskutočňuje v dvojročných periódach a predstavuje nielen najvýznamnejšie komerčné podujatie poľovníckeho zamerania vo východnej časti Rakúska, ale aj v susednom Maďarsku, Česku a na Slovensku.

Nie je to tak dávno, keď po roku 1990 túto výstavu s obľubou navštevovali aj početne organizované zájazdy poľovníkov z Českej republiky a Slovenska. S úžasom obdivovali precízne vyhotovené poľovnícke zbrane svetových výrobcov, ako aj ostatné poľovnícke potreby. Ich pozornosti však neunikli ani ponuky poľovníckych kancelárií na lov zveri v Európe i v exotických krajinách.

Čo sme ponúkli

V termíne 24. až 27. februára 2005 sa Lesy SR, š.p. Banská Bystrica, zastúpené odborom poľovníctva a rybárstva, zúčastnili tejto výstavy s vlastnou expozíciou. Ponukou poplatkového lovu v režijných revíroch, ako aj služieb z oblasti rybárstva a turistiky, boli rovnocenným partnerom ostatným vystavovateľom. Pod rukami stolárskeho majstra Milana Pohančanika z SDV Závadka a za pomoci Mareka Mecka a Jána Kána z OZ Beňuš vyrástol 23. februára 2005 vo výstavnej hale stánok, ktorý dôstojne reprezentoval náš podnik. Vôňa dreva už zďaleka priťahovala okoloidúcich návštevníkov a nedovolila im nepristaviť sa. Okrem trofejí, fotografií a propagačných materiálov dopĺňalo našu expozíciu aj premietanie nového videofilmu o poľovníckej turistike Lesov SR z dielne spoločnosti Anima Production, ktorá je známa

ako výrobca populárnej televíznej relácie Halali.

Čím sme zaujali

Východná časť Rakúska a samotná Viedeň predstavujú veľký potenciál poplatkových poľovníckych hostí, ktorí sa početne zúčastňujú polovačiek predovšetkým v susednom Maďarsku. Medzi prvé otázky rakúskych poľovníkov patrili tie o vzdialenosti našich poľovníckych revírov od Viedne resp. Bratislavy. 100 až 200 kilometrová vzdialenosť poľovníckych revírov, rozširujúca sa sieť diaľnic a odstránenie neprimerane vysokých poplatkov za prevoz zbraní a strelíva vstupom Slovenska do EÚ, sú pre nich už sami o sebe veľmi atraktívne. Najväčší záujem bol o tie druhy zveri, ktoré v Rakúsku buď nie sú, alebo sa tu vyskytujú len v nízkej početnosti s obmedzenými možnosťami lovu. Obrovský záujem bol o lov diviacej zveri, a to tak na spoločných polovačkách, ako aj o individuálny lov silných kancov. Zaujala aj ponuka dvojdnovej spoločnej polovačky na vlka a diviaka. Po diviakoch, ktoré sa v alpských regiónoch Rakúska vyskytujú len v nízkej početnosti a veľmi slabej trofejovej kvalite, bol veľký záujem aj o lov muflónov na Slovensku. S tými sa v Rakúsku možno stretnúť tiež len v nízkej početnosti a v prevažne v malých zvernícových chovoch. Určitým prekvapením bol aj celkom slušný záujem o lov bažantov v našich bažantniciach, ako aj o možnosť kombinovaného viacdňového lovu bažantovej a diviacej zveri.

Ako ďalej v budúcnosti

Počas výstavy sme absolvovali aj

foto: Ján Kán, OZ Beňuš

pracovné stretnutia s našimi stálymi obchodnými partnermi – sprostredkovateľmi poplatkového lovu ako napr. s firmou Kettner. Záujem o spoluprácu prejavili aj viaceré nové poľovnícke kancelárie. Príkladom je firma Artemis s pobočkou v Španielsku, kde je veľký záujem hlavne o bažantie a diviacie polovačky. Viacero rakúskych poľovníkov, ktorí už v minulosti lovili na Slovensku, v dobrom spomínalo na pekné zážitky pri polovačkách u nás, čo nám samozrejme padlo veľmi dobre. No boli aj takí, ktorí si zo Slovenska žiaľ odniesli negatívne skúsenosti, čo nás tešilo už menej. Práve tomu sa musíme v budúcnosti vyvarovať.

Počas výstavy stánok Lesov SR navštívilo aj viaceró našich zamestnancov. Prišli kolegovia z OZ Smolenice, OZ Levice, OZ Bardejov, OZ Topoľčianky a iní, ktorí sa výstavy zúčastnili individuálne alebo vo forme organizovaných zájazdov.

S potešením musíme konštatovať, že záujem rakúskych poľovníkov na výstave Jaspowa & Fischerei 2005, ako aj požiadavky sprostredkovateľských kancelárií, výrazne prevyšujú reálne možnosti a ponuku súčasných režijných revírov Lesov SR. Slovensko sa vďaka polohe, prírodnej hodnote a krásne poľovníckych revírov stáva vyhľadávaným cieľom poľovníckej turistiky. ●

Po dobre vykonanej práci si každý zaslúži trochu odдыхu a zábavy. Túto filozofiu si osvojilo aj vedenie OZ Revúca a preto sa 12. februára 2005 konal 3. lesnícky ples OZ Revúca. Veď hospodársky výsledok za rok 2004 bol vylepšený o cca 12mil.Sk a tak isto boli splnené všetky rozhodujúce ukazovatele výroby a ekonomiky závodu.

Tento rok garanciu za prípravu a priebeh plesu prebrala po Lesnej správe Muráň a Tornaľa Lesná správa Jelšava. Pripraviť priestory, program a zábavu pre 160 hostí nebolo jednoduché, ale pracovníci správy sa tejto úlohy zhostili zodpovedne a s nadhľadom, za čo im patrí verejné poďakovanie.

Priestory hotela Hrádok na Jelšavskom Hrádku vyzdobili jedľovou čečinou a poľovníckymi trofejami primerane

Nielen prácou je človek živý ...

Igor VISZLAI

udalosti a pestrý program vyplnil všetky tanečné prestávky. Takmer polovica zamestnancov s rodinnými príslušníkmi, pracovníci štátnej správy LH, miestnej samosprávy, naši obchodní klienti, dodávateľia prác, ale aj pracovníci štátnej ochrany prírody a zástupcovia vzdeláva-

cích lesníckych ustanovizní mali možnosť stráviť príjemný večer, v neformálnych rozhovoroch predebatovať rôzne témy a v neposlednom rade vyhrať aj niektorú z cien bohatej tomboly. A vyjadrenie zamestnancov hotela: „...takto pripravený ples, s takým bohatým programom tu ešte nemali a bolo by dobré, keby sme sa o rok vrátili, aby lesáci oživilí priestory hotela“ hovoriť samo za seba.

Stretnutia, na ktorých sa riešia problémy okolo kubíkov, hektárov, spracovania kalamity, sú na dennom poriadku, preto stretnutie s iným zámerom a bez pracovných problémov chce vedenie OZ Revúca zorganizovať aj na rok a snáď si nájde čas aj niekto z vedenia GR, aby prišiel medzi ľudí, bez ktorých celé riaditeľstvo v Banskej Bystrici nemá zmysel. ●

Nový Pracovný poriadok - jeden z nosných pilierov podnikovej kultúry Lesov SR, š.p.

Ivan RUSKO, Martin ŽILKA

Dňom 1. marca 2005 nadobudol v našom podniku účinnosť nový dokument, ktorý zásadným spôsobom upravuje vzťahy medzi zamestnancami a zamestnávateľom a podľa osobitných podmienok nášho podniku ich bližšie ich konkretizuje v súlade s ustanoveniami Zákonníka práce. Týmto dokumentom je **nový Pracovný poriadok Lesov SR, š. p.**

Proces tvorby a implementácie nového pracovného poriadku bol a je ponímaný ako samostatný projekt, ktorý je v súlade s víziou a projektom novej podnikovej kultúry nášho podniku. Zatiaľ čo nedávno prijatý Etický kódex Lesov SR, š. p. definuje a určuje to, čo považujeme za dobré a správne v našom správaní a konaní, nový Pracovný poriadok tieto myšlienky a tézy konkretizuje.

Proces tvorby

Vízia vytvorenia nového Pracovného poriadku, ako dokumentu stanovujúceho pravidlá správania sa zamestnávateľa a zamestnancov bola prijatá v októbri 2004. Následne bola ustanovená komisia pre návrh a implementáciu nového Pracovného poriadku, ktorá pracovala v nasledovnom zložení: RNDr. Ivan Rusko – vedúci odboru riadenia ľudských zdrojov (predseda komisie), JUDr. Ondrej Kmeňko – vedúci odboru právnej služby a Ing. Martin Žilka – špecialista pre pracovnoprávne vzťahy. Okrem toho do komisie boli prizvaní aj externí členovia - JUDr. Mária Trubanová, PhD., JUDr. Miroslav Kriška a JUDr. Pavel Halaj. Úlohou komisie bolo

- analyzovať súčasný pracovný poriadok Lesov SR, š. p. v kontexte aktuálneho právneho stavu v Slovenskej republike,
- zohľadniť pri návrhu nového Pracovného poriadku celoslovenské, ako aj medzinárodné skúsenosti z tzv. „najlepšej praxe“ v oblasti riadenia ľudských zdrojov,
- vypracovať návrh paragrafového znenia nového Pracovného poriadku,
- zabezpečiť pripomienkové konanie k návrhu textu Pracovného po-

riadku,

- odsúhlasiť definitívnu verziu Pracovného poriadku so zástupcami zamestnancov a
- vypracovať akčný plán implementácie nového Pracovného poriadku do vnútropodnikovej praxe.

Po vypracovaní návrhu Pracovného poriadku, bol jeho text za účelom čo najvyššej akceptácie zo strany zamestnancov, ako aj s cieľom dosiahnutia čo najvyššej odbornej úrovne predložený na široké pripomienkové konanie. V rámci tohoto pripomienkovacieho konania k navrhovanému textu Pracovného poriadku sme oslovili rôzne skupiny zamestnancov. Na úrovni odštepných závodov to boli riaditelia OZ a personalisti a na úrovni generálneho riaditeľstva sme materiál nechali na pripomienkovanie vedúcim odborov. Samozrejme, do procesu prípravy nového dokumentu sme vo finálnej fáze prizvali aj zástupcov zamestnancov - predsedov ZO OZ odštepných závodov. Osobitne aktívna spolupráca bola s predsedom ZZV OZ DLV Bc. Františkom Suchanovským. Celkovo bolo k navrhovanému textu Pracovného poriadku vznesených približne 85 pripomienok, z ktorých väčšia časť bola akceptovaná a zapracovaná do textu. Formálne náležitosti tohto dokumentu, ktorý bol vypracovaný v súlade s novou smernicou „Riadenie organizačných noriem“ sme konzultovali s pani Bc. Máriou Sámelovou, internou aditorkou na Odbore manažmentu kvality a kontroly. Pracovný poriadok bol v zmysle Zákonníka práce odsúhlasený so zástupcami za-

mestnancov – ZZV OZ DLV vo februári 2005.

Pracovný poriadok je záväzný pre zamestnávateľa a všetkých jeho zamestnancov. Bližšie definuje pracovnoprávne vzťahy v súvislosti so zamestnávaním fyzických osôb v Lesoch SR, š. p. v súlade so všeobecnými záväznými právnymi predpismi. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že **neoddeliteľnou súčasťou Pracovného poriadku je Etický kódex Lesov SR, š. p.** Nový pracovný poriadok má nasledovnú obsahovú štruktúru:

Zamestnávateľ • Zákaz diskriminácie • Pracovný pomer • Predzmluvné vzťahy • Skončenie pracovného pomeru • Postihy za porušovanie pracovnej disciplíny • Pracovný čas • Dovolenka • Mzda a motivácia • Ochrana práce • Sťažnosti, oznámenia a podnety zamestnancov • Pracovné spory • Zastupovanie • Súvisiace dokumenty • Záverečné ustanovenia

Napriek skutočnosti, že Pracovný poriadok ako organizačná smernica bol zverejnený na intranete Lesov SR, š. p. a distribuovaný v zmysle platných interných predpisov, považujeme za dôležité, aby bol tento významný dokument k dispozícii každému zamestnancovi vo forme brožúrky.

Vzhľadom na to, že práce na takejto forme Pracovného poriadku ešte neskončili (grafický návrh, sadzba, tlač dokumentu), chceli by sme na tomto mieste poukázať na úplne nové, resp. zmenené ustanovenia, a zároveň priblížiť tie okruhy problémov, ktoré považujeme za najvýznamnejšie:

Zákaz diskriminácie

Zamestnávateľ je v pracovnoprávnych vzťahoch povinný zaobchádzať so zamestnancami v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou pre oblasť pracovnoprávnych vzťahov osobitným zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niekto-

rých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v súlade s antiskriminačným zákonom).

Výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávného vzťahu alebo spoluzamestnanca. Nikto nesmie byť na pracovisku v súvislosti s výkonom pracovnoprávných vzťahov prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného zamestnanca alebo zamestnávateľa sťažnosť, oznámenie o porušení Etického kódexu Lesov SR, š. p., žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

Zamestnanec má právo podať zamestnávateľovi sťažnosť v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania, zamestnávateľ je povinný na sťažnosť zamestnanca bez zbytočného odkladu odpovedať, vykonať nápravu, upustiť od takého konania, odstrániť jeho následky.

Zamestnanec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania alebo nedodržaním vyššie uvedených podmienok, sa môže obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou, o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

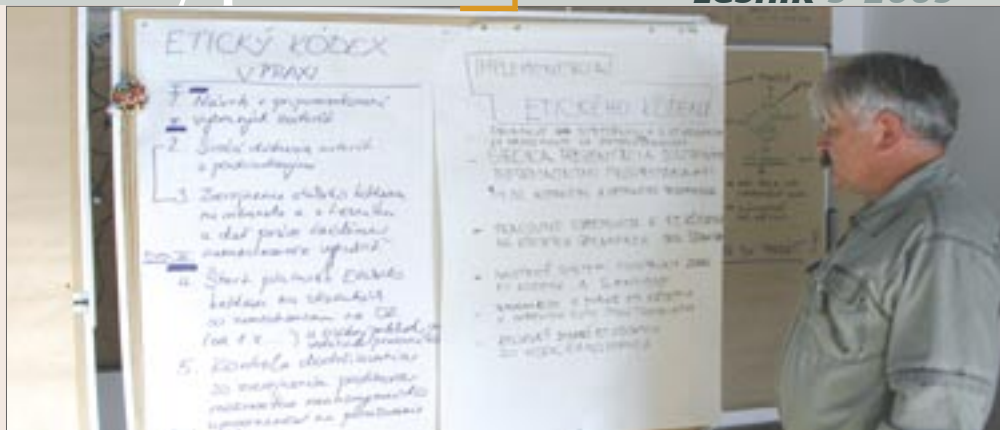
Postup pri uzatváraní pracovného pomeru

Novým ustanovením v tejto súvislosti je problematika poistenia zamestnanca. Pokiaľ ide o poistenie zamestnanca do sociálnej a zdravotných poisťovní, určený zamestnanec Odboru riadenia ľudských zdrojov, resp. personalista OZ zabezpečí prihlásenie zamestnanca do sociálnej poisťovne v zákonom stanovenej lehote. Zároveň informuje zamestnanca o jeho povinnosti oznámiť zmenu platiteľa poistného do príslušnej zdravotnej poisťovne a splnenie tejto povinnosti následne oznámiť zamestnávateľovi.

Všeobecné povinnosti zamestnancov

Zamestnanci sú okrem iného povinní:

- dodržiavať osobitné usmernenia

zamestnávateľa týkajúce sa poskytovania informácií masovokomunikačným prostriedkom o zamestnávateľovi,

- dodržiavať liečebný režim, určený lekárom, počas pracovnej neschopnosti v období, v ktorom má nárok na náhradu príjmu od zamestnávateľa,
- dodržiavať ustanovenia Etického kódexu Lesov SR, š. p.,
- dodržiavať ustanovenia Zákona o ochrane osobných údajov,
- dodržiavať zákaz fajčenia na pracoviskách zamestnávateľa,
- viesť služobný denník, ak to vyplýva z pracovnej náplne.

Vzhľadom na závažnosť článkov upravujúcich konflikt záujmov definujúcich problematiku pracovnej disciplíny v kontexte jej porušovania a sankcionovania, predstavujeme tieto plnom znení:

Konflikt záujmov

a) Zamestnanec môže popri svojom zamestnaní vykonávanom v pracovnom pomere vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá je zhodná alebo obdobná s predmetom činnosti zamestnávateľa, len s jeho predchádzajúcim písomným súhlasom.

b) Zamestnávateľ môže udelený súhlas podľa odseku a) písomne odvolať. V písomnom odvolaní súhlasu je zamestnávateľ povinný uviesť dôvody zmeny svojho rozhodnutia. Zamestnanec je povinný bez zbytočného odkladu zárobkovú činnosť skončiť spôsobom vyplývajúcim z príslušných právnych predpisov.

c) Obmedzenia ustanovené v odsekoch a) a b) sa nevzťahujú na výkon vedeckej pedagogickej, publicistickej, lektorskej, prednášateľskej, literárnej a umeleckej činnosti.

d) Generálny riaditeľ, odborní riaditelia, vedúci odborov v priamej riadiacej pôsobnosti generálneho riaditeľa a riaditelia OZ nemôžu byť členmi štatutárneho orgánu alebo dozornej rady obchodnej spoločnosti, ak na ich vymenovanie do tejto funkcie nedal

predchádzajúci súhlas zakladateľ.

e) Generálny riaditeľ, odborní riaditelia, vedúci odborov v priamej riadiacej pôsobnosti generálneho riaditeľa, resp. riaditelia OZ a osoby im blízke, t.j. súrodenc, manžel alebo manželka, resp. osoby v pomere rodinnom alebo osobnom, ktoré definuje § 116 Občianskeho zákonníka, ako osoby seba navzájom blízke, nemôžu mať majetkovú účasť v obchodnej spoločnosti s podobným predmetom podnikania ako má podnik, v ktorom sú v pracovnom pomere alebo v obchodnej spoločnosti, ktorá je dodávateľom tohto podniku.

f) Pri súkromnej podnikateľskej činnosti zamestnanec v žiadnom prípade nekoná v rozpore so záujmami podniku, nevyužíva duševný a materiálny potenciál podniku pre vlastné ciele a na škodu podniku. Nesmie dosahovať svoj osobný majetkový prospech a ani iné výhody na úkor štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky.

g) Zamestnanec nevyužíje znalosť dôvernej informácie na osobné obohatenie alebo zvýhodnenie, ani sa nebude podieľať na zverejnení takej informácie, ktorá nie je určená pre verejnosť, je predmetom hospodárskeho a obchodného tajomstva štátneho podniku a ktorá by mohla ovplyvniť dobré meno Lesov SR, š. p.

h) Zamestnanec sa zaväzuje, že nebude prijímať provízie, rabaty, finančné prémie, či iné nepeňažné výhody v súvislosti s dodávkami alebo nákupom, sprostredkovaním alebo akýmkoľvek iným právnym aktom súvisiacim s predmetom podnikania štátneho podniku Lesy SR. Zamestnanci sú povinní informovať zamestnávateľa o každom prijatom dare, ktorého hodnota presahuje 500,- Sk.

i) Zamestnanec nesmie byť pri svojej pracovnej činnosti smerujúcej k realizácii práv a oprávnení vyplývajúcich zo zmluvných dojednaní ovplyvnený priateľstvom, partnerstvom alebo osobnými vzťahmi.

foto: archív redakcie

RNDr. Ivan Rusko, Ing. Martin Žilka
Odbor riadenia ľudských zdrojov

(dokončenie v aprílovom vydaní Lesníka)

LESNÉ HOSPODÁRSTVO V RAKÚSKU

Rozloha	84 mil. ha
Pr. nad. výška	910 m n.m.
Lesnatosť	46,8% (3,9 mil. ha)
- vysokohorské lesy	2,7 mil. ha (70%)
- ochranné lesy	0,8 mil. ha (21%)
Zásoby (hosp. les)	987.910 m ³
Drevinové zloženie	
Ihl. porasty	68%
List. porasty	12%
Zmiešané	20%

Ihličnaté dreviny 69,2%				
sm	jd	smc	bo	iné
55,7 %	2,3 %	4,4 %	6,1 %	0,7 %
Listnaté dreviny 22,3 %				Kroviny
bk	db	iné tvrdé	mäkké	...
9,2 %	2,0 %	6,8 %	4,3 %	8,5 %

Ťažba ročná ϕ	19,5 mil. m ³
Prírastok ročný ϕ	27 mil. m ³
Certifikácia lesov (2001)	2,2 mil. ha PEFC 3.400 ha FSC
Poľovníctvo	11.800 poľ. revírov 115.000 registr. poľov.
Počty ulovenej zveri	Srstsťatá 650.000 ks Pernatá 337.000 ks
Vlastnícke pomery	171.000 vlastníkov (výmera <200 ha 50% lesov) Súkr. vlastníctvo 82% Verejné 18% (cca 15% ÖBf, AG)
Obchod s drevom	
Import	1.492 mil €
Z toho	Guľatina 33% Rezivo 19% Dýha, preglejka, parket. prírezy 13% DTD 10% Ostatné 25%
Export	2.572 mil €
Z toho	Guľatina 3% Rezivo 45% Dýha, preglejka, parket. prírezy 13% DTD 19% Ostatné 20%
Vzdelávanie	system 4-stupňového lesnícke vzdelania 1-ročné (35 abs./rok) 5-r. s maturitou (cca 70 ročne) + po 2-ročnej praxi št. skúška (45/rok) VŠ (30-70/rok), z toho po 3-ročnej praxi št. skúška (20-35/rok)

Rubriku pripravuje Ing. Berta Ondrišová

Erwin, Gudrun alebo Gero?

Janka GEROVÁ

Tieto mená sa objavili v tlačí po ničivej víchrici, ktorá zasiahla Severnú Európu v rozmedzí od 7. do 9. januára tohto roku. Veterná smršť, ktorá si vyžiadala viacero ľudských obetí a spôsobila nemalé finančné škody na majetku, začala ako atmosférická porucha 7. januára 2005 o 18,00 SEČ polárnym frontom v regióne západne od Írska a postupne sa prehnala územím Írska, Severného Anglicka, Škótska, Dánska, Švédska, Estónska, Litvy a Lotyšska. Nevyhla sa ani Fínsku, Nórsku, severným častiam Nemecka a časti Ruska (Petrohrad), kde jej sila však nedosiahla až také obrovské rozmery. Za obeť jej padli i rozsiahle plochy lesných porastov už v spomínaných krajinách.

Veľká Británia a Írsko

V porovnaní so Švédskom a pobaltskými krajinami možno považovať 500 000 m³ (5-10 % ročnej produkcie) dreva, ktoré po „Gerovi“ ostalo ležať na zemi, za relatívne bezvýznamné. V dôsledku blízkosti Atlantického oceánu sa veterné kalamity tohto rozsahu v tejto časti Európy vyskytujú bežne a pre lesné hospodárstvo nepredstavujú nič neobvyklé.

Švédsko a Dánsko

Orkánom „Erwin“ najviac postihnutými severskými krajinami boli Švédsko a Dánsko. V severnej časti Dánska sa ráta s cca 2,5 miliónmi m³ kalamitného ihličnatého dreva, čo vyvoláva obavy v podnikateľských kruhoch. Doposiaľ bolo totiž množstvo piliarskej guľatiny exportované do Švédska. Práve tu v priebehu len niekoľkých hodín zo soboty na nedeľu došlo k národnej katastrofe, najhoršej od roku 1969. Prvé odhady škôd sa pohybovali okolo 60 miliónov m³, dnes sa hovorí už o čísle 125, čo predstavuje približne 4-násobok ročnej ťažby.

Takéto obrovské množstvo kalamitného dreva bude v nasledujúcich mesiacoch výrazne vplývať na trh s drevom v celej Európe. Netreba zabúdať ani na to, že cena dreva bude ovplyvňovaná i zvýšenými pracovnými nákladmi a nákladmi na dopravu, ako aj stratami vyplývajúcimi zo znižovania kvality drevnej hmoty.

Nórsko, Fínsko a Nemecko

Veterná smršť sa takmer vyhla Fínsku, odkiaľ boli hlásené len minimálne škody z južných oblastí. Podobne tomu bolo v i Nemecku, kde bola sčasti zasiahnutá spolková krajina Šlezvicko – Holštajnsko. V Nórsku spôsobila víchrica, ktorá dostala pomenovanie „Gudrun“, len nepatrné škody.

Estónsko, Litva a Lotyšsko

Z pobaltských krajín bolo najviac postihnuté Lotyšsko. Zničených bolo viac ako 7,3 miliónov m³ dreva, čo korešponduje s objemom takmer celoročnej ťažby. Približne 37% zničených porastov tvorí Nórsky smrek, 42% Škótska borovica a zvyšok sú listnaté dreviny.

V Estónsku hovoria odhady o 1,1 miliónoch m³ (z toho cca 50% v štátnych lesoch), pričom sa zo 70% jedná o ihličnaté porasty (smrek a borovica). Ročný objem ťažby v Estónsku sa pohybuje približne okolo hodnoty 10 miliónov m³, takže uvedené množstvá nepredstavujú výrazné zvýšenie objemu dreva dodávaného na domáci trh.

V Litve bolo zničených len 0,4 miliónov m³, čo je v porovnaní s ostatnými postihnutými krajinami len zanedbateľnou čiastkou.

Na záver možno ešte v skratke spomenúť Rusko, kde bolo v mesiac Petrohrad uzavretých 6 staníc metra, keď vodná hladina rieky Nevy dosahovala o 2,5 metra viac ako je bežný priemer. ●

PESTOVANIE

Robíme výchovné zásahy v mladinách. Za vhodného počasia začíname s jarným zalesňovaním. Uvoľňujeme sadenice, ktoré zatlačala poľahnutá burina.

OCHRANA**Podkôrnny hmyz:**

V tomto predjarnom mesiaci sa v lesoch pokračuje v spracúvaní dreva z veterných, snehových a hmyzových kalamít. Nadalej sa venuje pozornosť vyhľadávaniu a asanácii chrobačiarov. Ich rozoznávanie uľahčuje zmena sfarbenie ihličia zo zelenej do žltej až hrdzavočervenej farby (vyfarbovanie chrobačiarov). V smrekových porastoch, pokiaľ to snehová pokrývka dovoľí, sa podľa vopred vypracovaného harmonogramu začína s kladením lapákov I. série na lykožrúta smrekového a lykožrúta lesklého. Do polovice mesiaca sa na vybratých lokalitách ukončí inštalácia feromónových lapačov a ich navnadenie feromónom na drevokaza čiarkovaného. Navnadenie lapačov (navábenie drevokaza) je nevyhnutné ukončiť do polovice marca, lebo tento technický škodca je veľmi skorý rojivec.

V borovicových porastoch sa kontrolujú lapáky na lykokazy položené vo februári. Zároveň sa pripravujú pripravujú lapáky na lykožrúta borovicového a z korunových častí aj na lykožrúta vrcholového.

Marec je posledný mesiac, počas ktorého sa odporúča vyhľadávať a najneskôr do konca mesiaca vyťažiť a vyviezť chrobačiare podkôrnika dubového, ktoré sú v tomto období väčšinou vyznačené datľami.

Listožravý a cicavý hmyz:

V marci je nutné ukončiť kontrolu vaječných znášok mnišky veľkohlavej pomocou Turčekovej metódy. V prípade zistenia 2 a viac vaječných znášok v priemere na 1 strom je nevyhnutné na začiatok mája pripraviť obranný zásah. Končí sa obdobie kontroly výskytu zimujúcich húseníc obalovača mládnikového a zimujúcej populácie rúrkovčeka smrekovcového.

Začína sa kontrola početnosti zimujúcich kukiel piadivky tmavoškvrnnej v hrabanke. Za kritický sa považuje 3-7 ks na 1 m² podľa veku a stavu porastu. V prípade zistenia zvýšených početností je potrebné v júni pred obranným zásahom vykonať spresňujúcu kontrolu vaječných znášok.

Zvýšený výskyt húseníc piliarok a ploskaniak v smrečinách v predchádzajúcom roku je impulzom ich intenzívnej kontrole. V prípade nutnosti, ak bola pozorovaná výrazná defoliácia terminálov a vrchnej časti koruny v mladých porastoch, je nutné vykonať kontrolu ich početnosti (kontrola prezimujúcich lariev a kukiel v pôde).

Hubové ochorenia drevín:

Nadalej pokračuje vykonávanie asanačných ťažieb, zamerané na odstraňovanie stromov napadnutých hubovými patogénmi. Pozornosť je potrebné venovať najmä ochoreniam s tracheomykóznymi a nekrotickými príznakmi, predovšetkým v dubových porastoch. V zimnom období je riziko prenosu ochorenia minimálne a väčšinou je možné zabezpečiť likvidáciu ťažbových zvyškov pálením.

ŤAŽBA, MANIPULÁCIA A DOPRAVA DREVA

V marci s plným nasadením spracovávame drevo z predchádzajúcich veterných a snehových kalamít. Postupne končí ťažba ostatných sortimentov. Plynule realizujeme dodávky guľatinových a vlákninových sortimentov. Listnaté výrezy s pribúdajúcim slnečným svetlom a teplom chránime proti výsušným trhlinám mechanicky a chemicky, aby im nepopraskali čelá. Pravidelnou kontrolou a bežnou údržbou zabezpečíme lesné a približovacie cesty pred ničivou činnosťou vody.

POĽOVNÍCTVO

Intenzívne prikrmujeme zver. Uskutočnime jarné sčítanie zveri, ktoré nám slúži ako podklad pre vypracovanie plánov chovu a lovu.

Škody zverou:

V druhej polovici mesiaca sa v nižších a stredných polohách začína s terénnym hodnotením škôd spôsobených zverou na lesných porastoch za uplynulé obdobie (od 1. júla predchádzajúceho roka). Škody zverou možno zisťovať až do 30. júna, ale včasná jar, hneď po roztopení snehu do narastenia buriny, je pre tento účel najvhodnejším obdobím. V tom čase je veľmi dobre viditeľné nové poškodenie a je dobre odlišiteľné od starého poškodenia z predchádzajúcich rokov. Tento fakt je mimoriadne dôležitý z metodického hľadiska, pretože škody sa zisťujú zásadne len za jeden kalendárny rok. Pre zisťovanie a výpočet škôd zverou platí príručka „Metodický postup pre výpočet náhrad za poškodzovanie lesných porastov zverou“ (LVÚ Zvolen 1995).

ŠKŔLKY

Dokončujeme zber šišiek ihličnatých drevín.

Hmyzí škodcovia:

V predjarnom období je vhodné zapracovať do pôdy insekticid proti cicavým a žravým škodcom, škodiacim na koreňoch semenáčikov a sadeníc.

Boj s burinou:

Po roztopení snehu sa ošetrujú záhony granulovanými alebo tekutými herbicidnými prípravkami. Prípravky neaplikovať na zamokrené plochy.

Hubové ochorenia/ochrana semien:

V tomto mesiaci sa začína predsejbová príprava semien buka. Aby odbúranie kľúčneho odpočinku bukvíc prebehlo úspešne, treba v priebehu celého procesu udržať teplotu v rozsahu 1-5 °C. Dôležitá je aj kontrola vlhkosti semien, musí sa udržať na úrovni 30 % (je potrebné zabrániť predčasnému alebo nerovnomernému kličnieniu).

Pokračuje ochrana proti hlodavcom. Ak je vhodné počasia, aplikujú sa všetky potrebné výživové komponenty (hnojivá). Oneskorené hnojenie môže poškodiť výsevy aj škôlkované semenáčky. ●

Do januárového čísla Lesníka sme zaradili anketový lístok, ktorý bol akýmsi „lakmusovým papierikom“, odhaľujúcim názor čitateľskej verejnosti na zmenu kvality podnikového časopisu. Nedá sa tvrdiť, že by nám anketa poskytla reprezentatívnu vzorku názorov, ale aj 51 lístkov s názormi čitateľov nám dala akú-takú spätnú väzbu. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že pozitívnu: 46 respondentom (90,2%) sa nový vzhľad Lesníka páči, ani jeden nevyjadril opačný názor a piatim respondentom (9,8%) vzhľad časopisu nepokladá za dôležitý, pretože preferujú obsah. 44 dotazovaných účastníkov ankety (86,3%) sa domnieva, že každý zamestnanec š.p. Lesy SR by mal dostávať jeden výtlačok Lesníka. 5 respondentov (9,8%) s týmto názorom nesúhlasia a dvom na tom nezáleží.

Pre skúmanie výsledkov ankety je dôležité vedieť, koľko anketových lístkov vyplnili zamestnanci z OZ a koľko z GR: zamestnanci GR vhodili do urny na vrátnici podniku 15 vyplnených lístkov. Z OZ prišlo 30 anketových lístkov, najviac z OZ Šaštín (7), OZ Krupina a OZ Revúca (po 4). 5 lístkov nám poslali čitatelia, ktorí časopis Lesník dostali poštou (dôchodcovia alebo kolegyňa z Ústavu ekológie lesa SAV)

I keď je samozrejmé, že svoj názor vyjadrili prevažne tí čitatelia, ktorí majú prirodzený záujem o Lesníka, trü-

Dva krížiky (anketa na pol minúty)

Peter GOGOLA

fam si z výsledkov ankety vyvodit' závery: čitatelia pozitívne vnímajú zmeny, ku ktorým pristúpila redakčná rada časopisu a rovnako pociťujú potrebu mať dostatok informácií.

Redakcia prisľúbila odmeňiť troch respondentov knihou Lesy a ľudia. Na zasadnutí redakčnej rady 9. marca sme vyžrebovali týchto troch čitateľov:

anketa

Štefan Hrubý, Medzilaborce • Patrik Suchý, OZ Smolenice • Ing. Milan Kubinec, OZ Šaštín

Všetkým, ktorí vyjadrili svoj názor ďakujeme a vyžrebovaným šťastlivcom posielame knihy.

Na záver veta, ktorá ma potešila. Na anketový lístok ju napísal kolega z Rožňavy: „Lesník je dobrá forma získavania informácií o dianí v š. p., číta celá rodina.“ ●

poznámka

Ešte chvíľu a bude tu zas máj. Výborný čas. Aj na lásku. Akurát zakvitnutých čerešní pod ktorými budeme bozkávať naše krásne dievčatá sa zabelie opäť pomenej. Jednoducho majú smolu, že ich drevo sa dá tak dobre predať. Asi práve preto ich už dávnejšie zachvátila podivná kalamita. Najmä v nešťátnych lesoch. Tamojší OLH to poznajú. Zide sa výbor a zistí, že prinavrátene majetky vynášajú menej, ako sa čakalo. A tak padne rozhodnutie. Napríklad, že treba zarobiť na čerešniach. Keďže tie rastú v porastoch bez zásahu, hospodár ich vyznačí do náhodnej ťažby. A poponáhla sa dostať ich z lesa podľa možnosti skôr, ako by štátna správa prišla na kontrolu nahlásenej kalamity. Z pňov potom už nik toho veľa nevyčíta...

Viem, trochu som to prehnal, ale naozaj len trochu. „Hospodársky algoritmus“, ktorý som naznačil nie je až tak ojedinelý, ako by sa mohlo

zdať. Ak som ho prisúdil nešťátnym lesom, tak nie náhodou. Majú k tomu jednoducho bližšie. Súkromné lesy, najmä tie malé, nezaujímavé, o ktorých prinavrátene sa starnúci majitelia pred časom tak vehementne uchádzali, dnes často nedokážu ani len zaplatiť svojho hospodára. Napriek tomu by radi čosi rozdelili aj pre svojich podielnikov. Niežeby sme v štátnych lesoch boli zborom anjelov, ale náš hospodár nemá k podobnému konaniu jednoducho dôvod. Myslím, že aj to trochu naturalistickým spôsobom potvrdzuje opodstatnenosť štátneho vlastníctva lesov ktorého spoločenskú prospešnosť čas určite potvrdí. Dnes je to však predčasná a politicky neaktuálna úvaha. Nie div, veď len práve pomaly uzatvárame obdobie zmiernovania nemalých vlastníckych krívd. Na druhej strane sa tak otvára možnosť porovnania kvality hospodárenia medzi lesmi štátnymi a nešťátnymi

Cisárove nové šaty

Ján MIČOVSKÝ

mi. Viac ako desať reprivatizačných rokov vytvorilo už priestor na to, aby sme sa pozreli na ktorú stranu sa nakláňa jazýček váh lesníckej pravdy. Nech mi odpustia všetci kolegovia z nešťátnych lesov, ktorí hospodária aj dobre aj úspešne, ale moja skúsenosť hovorí, že na stranu štátnych lesov. Nie som však nestranný. Kto by to teda mal porovnať? Bezpečieby štátna správa. Na jej zásadné poznatky v tomto smere zatiaľ márne čakáme. Dá sa tomu však porozumieť, kriticky posudzovať súkromné vlastníctvo lesov nie je, na rozdiel od toho štátneho, dnes v móde. Myslím však, že sa aj toho raz dočkáme. Tak ako sa dočkal cisár v Andersenovej rozprávke, ktorému dvorania nevedeli vynachváliť nové šaty. Až kým ten malý chlapec nepovedal nahlas to, čo všetci dávno videli:

„Ale, veď je nahý!!“ ●

Nie raz, nie dva razy sa vrcholní predstavitelia SDKÚ vyjadrili na tému tichých dohôd a spoločných postupov s HZDS ako o umelo vyvolávaných a živených mýtoch. Vývoj v kauze posudzovania a schvaľovania projektu transformácie Lesov SR najskôr v koalícnej rade vládnej štvorky, potom v expertnej skupine koalícnych strán, vo vláde, v parlamente, následne opäť vo vláde a najnovšie pokusy o posun vo veci v gestorskom výbore pre pôdohospodárstvo a v pléne Národnej rady SR nasvedčujú tomu, že takéto spojenectvo vôbec nemusí patriť do kategórie mýtov. Naopak.

Stačí nechať prehovoriť fakty. Keď už bola celá reštruktura-

Komentár

ralizácia a transformácia Lesov SR komplexne pripravená k 1. októbru minulého roka, SDKÚ na čele so svojim nominantom a súčasne štátnym tajomníkom Jánom Golianom vytiahla do otvoreného boja proti projektu. V expertnej skupine koalícnych strán jedine SDKÚ projekt nepodporila ani po akceptovaní vnesených pripomienok. Protiargumenty však boli natoľko nepresvedčivé, že aj keď sa ich snažil obhájiť v médiách samotný premiér, odpor-

Mýty a fakty o politickom pozadí transformácie Lesov SR

Jozef MARKO

com začalo byť jasné, že potrebujú podporu mimo vládnej koalície. A tak koncom októbra SDKÚ úplne stiahla z masmédií J. Goliana a vlajku odboja voči projektu vysoko zdvihol ostrieľaný politik, poslanec za HZDS Miroslav Maxon. Parlament práve na jeho návrh 2. novembra požiadal vládu o okamžité zastavenie projektu reštrukturalizácie a transformácie Lesov SR. Predseda SMK Béla Bugár ešte v ten deň označil hlasovanie poslancov SDKÚ za tento opozičný návrh za podraz voči koalícnemu partnerovi.

Po rokovaní Vlády SR 15. decembra minulého roka sa mohlo niekomu zdať, že ministrami odsúhlasený projekt v pripravenej podobe predať len dostane zelenú. S novým rokom však optimistov najskôr vyviedlo z omylu januárové zasadnutie Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a potom februárové plénum Ná-

rodnej rady SR. Za deklarovanou nespokojnosťou poslancov s obsahom projektu sú rôzne zdôvodnenia: vraj je len akousi víziou, vraj najskôr musia byť prijaté nový lesný zákon a zákon o transformácii štátneho podniku na akciovú spoločnosť. Ale čo ak je skutočný dôvod niekoľkomesačného oddalovania politického požehnanja projektu úplne iný? Opäť si zoberme na pomoc fakty. Roľnícke noviny po januárovom zasadnutí parlamentného výboru pre pôdohospodárstvo napísali, že podľa M. Maxona, opakujem poslanca za HZDS, by súčasní aktéri transformačného procesu mali dať v tomto volebnom období už od problému radšej ruky preč. Členka výboru a poslankyňa za SDKÚ Jarmila Tkáčová si zasa na februárovom výjazdovom zasadnutí výboru v Banskej Bystrici položila rečnícku otázku, či je správne robiť transformáciu štátneho podniku Lesy SR k 1.1.2006, keď už na jeseň budúceho roka nás čakajú parlamentné voľby...

Čo k tomu treba dodať? Ak vidia zástupcovia SDKÚ a HZDS problém v schválení transformačného projektu Lesov SR ešte v tomto volebnom období, sami by mali odpovedať na otázku: PREČO? Ak by sme sa to snažili urobiť za nich, vrátili by sme sa z roviny faktov do roviny mýtov. ●

Ministrove miliardy

Glosa

Ján MIČOVSKÝ

„My deti musíme mať s dospelými veľa trpezlivosti...“, povzdychol si Malý Princ keď spoznal, že dospelí často nedokážu rozoznať to podstatné, ľudské. „Dospelí sú naozaj zvláštni“, pokračoval, „keď uvidia dom s červenou strechou na ktorej sedia dva biele holúbky, ani to s nimi nehne. Ale keď im poviete - videl som dom za pol milióna frankov zvolajú: To musí byť krásna !!“

Ivan Mikloš naozaj nie je ledajaký politik. Formálna autorita podpredsedu vlády a ministra financií je podopretá nemalými ekonomickými vedomosťami i skúsenosťami. Navyše svoje názory dokáže brilantne formulovať. A predať!

V závere minulého roka sa Ivan Mikloš prihovárал študentom Technickej univerzity vo Zvolene. Rad prišiel aj na štátne lesy. Minister horlil za potrebu zvýšenia výkonnosti ekonomiky nášho podniku. S tým treba súhlasiť. Zamrazilo ma však, keď pokračoval. „.....takýto podnik musí prinášať miliardové zisky!!!“. Počul som dobre, nehovoril o obrate, ale naozaj o zisku! Chcem veriť, že to bol len omyl na ktorý má každý, aj minister financií, právo. Horšie by bolo keby to myslel vážne. V tom prípade by bolo treba vicepremierovi pripomenúť, že miliardové zisky podniku štátnych lesov sú možné len v dvoch prípadoch. Po prvé: Ak by sa štát rozhodol uznať cenu nedrevných výstupov lesov. Ohodnotiť lesnú produkciu vody, vzduchu, pôdy a zdravia na miliardy je metodicky možné, spoločensky žiaduce a voči lesom spravodlivé. Na to si však ešte budeme musieť počkať. Druhou možnosťou ako dosiahnuť z lesov miliardové zisky, je všetky ich vyrábať. To však určite nik nechce, ani pán Mikloš. Takže, našťastie, naozaj ostáva len ten omyl.

My lesníci musíme mať s politikmi veľa trpezlivosti... ●

Vinš: PRE LESY SR BUDE LEPŠIE,
AK ICH NEROZDELIA

SME, 3.3.2005

Transformácia Lesov SR rozdelila koalíciu. V januári malo v podniku vzniknúť sedem proficientier so zameraním na chov koní, turistiku, využívanie biomasy, stolársku a drevársku výrobu, obchod s drevom či lesnú techniku. Od budúceho roku sa mal štátny podnik zmeniť na akciovú spoločnosť vlastnenú štátom.

Zámery ministra pôdohospodárstva z SMK v parlamente ešte v decembri zastavila opozícia podporená najsilnejšou vládnu stranou SDKÚ. Šéf Lesov SR vidí za tým lobing Zväzu spracovateľov dreva. Do funkcie riaditeľa nominovala SMK. "Ešte z čias pôsobenia v bankovej sfére som poznal ľudí, ktorí začali byť politicky aktívni v SMK. Oni ma oslovili," tvrdí KAROL VINŠ, generálny riaditeľ Lesov SR.

Hovorí sa o transformácii štátneho podniku Lesy SR. SDKÚ navrhuje, aby sa podnik rozčlenil na niekoľko častí, ktoré si budú navzájom konkurovať. SMK a Lesy SR chcú podnik zmeniť na akciovú spoločnosť, ale nerozdeľovať ju. Čo by sa tým dosiahlo?

"Transformácii by som nedával ani tak politickú nálepku. Dnes je síce prezentovaná cez politické názory, ale v podstate ide o konfrontáciu dvoch prístupov. Jeden prístup je úplne štandardný a spočíva v konsolidácii veľkej firmy, tak ako to robia všetci veľkí západní investori. Nepoznám nikoho, kto by prišiel na Slovensko, kúpil veľkú firmu a potom ju rozdeľoval na desať častí. Určite nie v prvej etape, v ktorej si definuje core biznis, teda to, čo bude robiť a čo vie robiť efektívne. Až potom v druhej etape sa môže rozhodnúť, že niektoré činnosti nebude robiť vôbec a hlavné činnosti ponechá alebo rozdelí, ak by to bolo zmysluplné."

Komu by rozdelenie podniku vyhovovalo?

"Ten protinávrh (opozície a SDKÚ, pozn. redakcie), ak sa dá takto označiť, zastupuje záujmy drevospracujúceho priemyslu. Tie hlasy vznikali vždy na platforme Zväzu spracovateľov dreva. Paradoxne však všetci veľkí spracovatelia dreva, ktorých sme my definovali ako našich strategických obchodných partnerov a s ktorými chceme mať strednodobé zmluvné vzťahy, vždy chceli mať jedného veľkého partnera. Buď sa dohodnú na strednodobom zmluvnom vzťahu s jedným partnerom, ktorý im garantuje celú logistiku dodávok, alebo budú musieť prepochoďovať cez 28 kancelárií riaditeľov odštepných závodov a dohadovať sa s každým zvlášť."

Kto sú tí strategickí obchodní partneri?

"Vstupom zahraničných investorov na Slovensko, tak ako kúpili a zreštrukturalizovali napríklad SCP Ružomberok, Kappa Štúrovo, Tatratiser Liptovský Hrádok, sa mení štruktúra našich obchodných partnerov. 'Veľká tridsiatka' od nás v roku 2002 kupovala približne 40 percent objemu vyťaženého dreva, v roku 2004 už tie isté firmy odoberali viac ako 60 percent."

V minulosti zaznievala kritika, že surové drevo s minimálnou prídavnou hodnotou vyvážate do zahraničia a surovina sa na Slovensko späťne vracia napríklad vo forme hotového výrobku.

"Zmenilo sa to. Naši dnešní veľkí odberatelia patria síce pod zahraničné nadnárodné koncerny, vyrábajú však na Slovensku. V minulom roku sa náš vývoz pohyboval len niekde medzi siedmimi-ôsmimi percentami produkcie. Na porovnanie - v roku 2002 to bolo dvadsať percent. Znamená to, že tie objemy dreva, ktoré Lesy SR predávali v zahraničí, postupne ostávajú na Slovensku, kde sú aj spracovávané. Tomu prispôbujeme aj organizačnú a obchodnú štruktúru."

Čo je pre vás z hľadiska výnosov najlukratívnejšie?

"Je to pestovanie lesa a produkcia dreva, kde vzniká 90 percent tržieb. Prevádzkujeme šesťnásť píl, ktoré tvoria okolo 6 percent obratu, bohužiaľ, so stratou, a preto v tejto oblasti realizujeme útlmovú stratégiu. Zvyšok sú iné činnosti - od poľovníctva až k prenájmu majetku."

Lesy pred mesiacom prijali vnútropodnikový etický kódex. Pred mesiacom ste vyhlásili, že "s lesníckou uniformou sa nikdy viac nesmie spájať ani náznak korupcie". Máte alebo ste mali informácie o korupcii v podniku?

"Zásoby v lese sú evidované len podsúvahovo v evidencii lesných hospodárskych plánov a nie sú zavedené do účtovníctva. 'Čierne drevo' alebo 'ukradnuté drevo' ako keby teda nikdy nenarástlo, nikdy sa nevyťažilo a nikdy sa nepredalo. Korupcia má len malý priamy dosah na hospodárenie podniku, ale na druhej strane korumpuje prostredie a zákony zostávajú len na papieri. Vnímam to tak, že mali spracovatelia

sú často proti tomu, aby sa v týchto veciach spravil poriadok. Nepokúsili sa zefektívniť svoje technológie, radšej 'investujú' do korupcie na strane vstupov. Lesníci v tomto systéme kolaborujú."

Koľko dreva takto ročne zmizne?

"Lesníctvo je posledným odvetvím hospodárstva, kde čiastočne prežil socializmus aj so schémami služieb, protislužieb, vzťahov a vplyvov. Objemy porastových zásob vieme odhadnúť s presnosťou na 10 až 15 percent. Ak sa teda čierna ťažba pohybuje v rozmedzí pätnástich percent, žiadne drevo nám účtovne nemusí chýbať. Je však evidentné, že drevo, ktoré nikdy nenarástlo, nikdy sa nevyťažilo a nikdy sa nepredalo, na Slovensku existuje."

Lesy sú štátnym podnikom. Ktorý štátny orgán vás kontroluje?

"Máme svojho zakladateľa, ktorým je ministerstvo pôdohospodárstva. Fungujú u nás štandardné mechanizmy, napríklad zakladateľské kontroly smerom k manažmentu. Otázka nástrojov kontroly bola predmetom aj spomínaných politických diskusií od leta minulého roku. Minister (Zsolt Simon, pozn. red.), ani my sme principiálne nemali v podstate nič proti zriadeniu dozornej rady, ale pred prijatím novely zákona o štátnom podniku sa to nedalo. S účinnosťou od 1. apríla bude mať zriaďovateľ 60 dní na založenie dozornej rady."

Čo čaká firmu v nasledujúcich mesiacoch? Bude pokračovať prepúšťanie?

"Počet zamestnancov klesol z 11 700 ku koncu roka 2002 na 7150 ľudí na konci vlaňajška. V tomto prostredí nikto nezaregistroval sociálne nepokoje alebo problémy. My sme viac ako 80 percent z týchto ľudí len presunuli z pozície pracovníkov štátneho podniku do externého prostredia. Väčšina z nich najmä v robotníckych pozíciách pracuje v lese, ale pre súkromné firmy. Tých zvyšných 20 percent odídencom zahŕňa dôchodcov, predčasných dôchodcov či pracovníkov, ktorí mali problém s alkoholom. Pointa je jednoduchá - Lesy SR kedysi mali o 700-tisíc hektárov viac, ktoré vrátili na reštitúciách. Lesní robotníci často prešli pod nového majiteľa spolu s lesom, ale technicko-hospodárski pracovníci ostávali. Počet zamestnancov budeme ďalej mierne znižovať, ale budeme sa snažiť, aby títo ľudia zostali pracovať v lese napríklad pre externé firmy. V našom pláne chceme s externými firmami robiť 78 percent výkonov v ťažbe, približovaní a výrobe sortimentov. Laicky povedané, ide o traktory, kone a ručnú lesnícku prácu. Malá firma vie čerpať zdroje z Európskej únie, štátny podnik to nevie."

Vlani skončili Lesy SR so ziskom zhruba 150 miliónov. Ako to bude tento rok?

"Tento rok bude atypický vinou vlaňajšej kalamity. Tá zhodila päť miliónov kubíkov dreva, z nich asi jeden a pol milióna kubíkov patrí pod Lesy SR. Ide najmä o lesy na Orave a Pohroní - na južných svahoch Nízkych Tatier. Kalamitné drevo je vo vyšších nadmorských výškach a zložitejších terénoch ako obyčajne, takže jeho spracovanie bude drahšie. Na druhej strane surovina bude v Európe nasledujúce dva roky lacná, keďže jej je prebytok. V januári totiž búrka Ervin zhodila v Škandinávii okolo 120 miliónov kubíkov dreva."

Štátne lesy TANAP vyhlásili na spracovanie kalamity tendre, vyhlásite ste ich aj vy?

"Medzi pozíciou TANAP-u a nami je rozdiel v tom, že im leží na zemi tridsaťročný objem ťažby, a nám ročný. Spracovanie kalamity sme riešili presunom našich vlastných kapacít. Ihličnaté drevo neťažíme teda nikde inde len v postihnutých oblastiach. Na rozdiel od TANAP-u máme v kalamitnej oblasti asi len 15 percent harvestorových terénov. Na tri či štyri polia, kde sa dá ťažiť harvestormi, sme vypísali tender. Ide rádovo len zhruba o 60- až 80-tisíc kubíkov dreva. Zvyšok ťažíme vlastnými kapacitami."

Dokedy kalamitu vo svojich lesoch odstránite?

"Dnes leží na zemi drevo, ktoré by sa za normálnych okolností pravdepodobne neťažilo. Treba však povedať, že aj v normálnom roku je do 70 percent ťažby neplánovaných, spôsobených emisnou, chrobákovou alebo podkôrnikovou kalamitou. Dopyt po ihličnatom dreve sme v normálnom roku vedeli uspokojiť len na 55 až 60 percent. My sme po kalamite neurobili nič iné, len sme odberateľom v plnej výške potvrdili objednávky, ktoré požadovali. To vykrylo odbyt dvoch tretín kalamitného dreva. Zvyšnú tretinu budeme musieť predať, pravdepodobne mimo územia Slovenska. Pri ťažbe sústredenej v niekoľkých oblastiach navyše narážame na problém logistiky - drevo treba prevážať 350 kilometrov napríklad z Beňuša na Záhorie. Hľadáme logistické riešenia, napríklad v nakladacích množstvách, ktoré dokážeme transportovať železnicou z horehronského údolia. To sú výrazne limitujúce faktory. Kalamitu odstránime do konca leta, závody v Námestove a Beňuši do konca leta 2006."

SMK SA NEDARÍ PRESADIŤ ZMENU PRÍSTUPU K LESOM

SME, 18.2.2005

SMK mala svojim ministrom pôdohospodárstva Zsoltom Simonom pripraviť reformu štátneho podniku Lesy SR, ale projekt sa jej nedarí presadiť, hoci ministra k tomu ešte v roku 2002 zaviazala vláda.

Projekt sa pripravoval celý rok 2003. V auguste 2004 ho na žiadosť štátneho tajomníka ministerstva Jána Goliana z SDKÚ zastavila koalíčná rada.

Golian tvrdil, že projekt zavádza centralizáciu rozhodovania, a navrhoval širší presun kompetencií na nižšie územné štruktúry štátnych lesov.

Koaličná rada rozhodla, že projektom sa bude zaoberať tím expertov, tí ho napokon podporili. Vlani v októbri ho však koalíčná rada opäť vrátila na odbornú diskusiu. S projektom opäť nesúhlasila SDKÚ.

V novembri začalo reformu otvorene kritizovať HZDS. Na návrh poslancu HZDS Miroslava Maxona parlament zastavil zmeny v štruktúre podniku. Za hlasovalo HZDS a SDKÚ. Vláda nakoniec reformu schválila a parlamentu predložila projekt reformy. Parlament o ňom začal rokovať na februárovej schôdzi. Na návrh Maxona však rokovanie prerušil a posunul ho na marec. Pôdohospodársky výbor budúci týždeň vykoná poslanecký prieskum v sídle podniku v Banskej Bystrici.

Minister Simon pripravil v rezorte ďalší zásadný zákon o lesoch. Narazil na odpor ministerstva obrany. Simon zákon z rokovania vlády dvakrát stiahol, nakoniec ministerstvu obrany ustúpil. Vláda schválila zákon tento týždeň. ●

Rást' s novými nápadmi.

MACHINES + MATERIALS + APPLICATIONS

STROJE + MATERIÁLY + POUŽITIE

LIGNA+

HANNOVER 2. - 6. máj 2005
Svetový veľtrh pre lesné a drevné hospodárstvo

www.ligna.de

Informácie, vstupenky: HANOME - s.r.o. Vyhľadné zastúpenie Deutsche Messe AG pre SR - Hlaváčikova 23 P.O. Box 32 - 840 04 Bratislava 44 - tel. + fax: 02/65316455, 02/65413320 - mobil: 0903 411 107 - hanome@ba.psg.sk info@hlf-slovakia.com - www.hanome.sk

Etický kódex Lesov š.p. v praxi

Milan KUBINEC

Dôkazom toho, že sa Etický kódex uvádza do života zamestnancov LESOV SR, š.p. Odštepného závodu Šaštín bola i pracovná návšteva člena etickej rady RNDr. Ivana Ruska z generálneho riaditeľstva na Odštepnom závode Šaštín dňa 15.2.2005, ktorý prišiel na OZ na pozvanie cez etickú „horúcu linku“. V rámci jeho pracovnej návštevy bolo konštatované, že OZ

Šaštín v plnej miere uplatňuje zásady Etického kódexu. V rámci týchto zásad riešil podnety, ktoré vznikli zavedením kódexu v pracovno-právnych vzťahov jednotlivých zamestnancov OZ Šaštín (napr. členstvo v s.r.o., vykonávanie funkcie OLH pre súkromné subjekty a dodávateľov prác z externého prostredia pre OZ Šaštín). ●

Ing. Milan Kubinec je riaditeľom OZ Šaštín

Zarámovaný etický kódex vo vestibule budovy OZ

Zákaz fajčenia v budove OZ mimo vyhradeného priestoru

Stručne z OZ Kriváň

Milan KVIETIK

Mesiac február bol na OZ Kriváň sprevádzaný aj príjemnými akciami, ale tiež pracovnými povinnosťami ako aj strasti plnými udalosťami.

Pre nepriaznivú situáciu s vysokou snehovou pokrývkou sa zastavilo plnenie úloh od 22.02.2005 a pokračovali sme len s dodávkami zmluvným partnerom. Úlohy za mesiac II/05 sme plnili cca na 85-90%. Dňa 11.02.2005 OZ zorganizoval športový deň OZ na Poľane, ktorý sa niesol v športovom a súťažnom duchu ako aj v dobrej nálade.

Počasiu a sneh si nevyberá a 23.-24.II.2005 sme boli oslovení riaditeľom Krízového štábu CO Ing. Mrocekom a starostom Detvianskej Huty p. Kretom o pomoc pri sprístupňovaní osád odrezaných snehovými závejmi od života. Na týchto prácach sme sa zúčastnili všetkou technikou, ktorá bola k dispozícii.

25. II. 2005 OZ usporiadala Slávnostný lesnícky ples, za účasti cca 130 zamestnancov všetkých profesií s bohatou tombolou v Hriňovej. Výborná zábava pri dobrej hudbe trvala do skorých ranných hodín. ●

Ing. Milan Kvietik je riaditeľom OZ Kriváň

Právne okienko

Milan VANČO

V súvislosti so vstupom SR do EÚ a následným preberaním právnych aktov ES a EÚ do právneho poriadku SR, od 1. júla 2005 nadobudne účinnosť zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Tento zákon nahradí v súčasnosti ešte platný zákon č. 328/1991 Zb. v znení zmien a doplnkov o konkurze a vyrovnaní, vrátane k nemu vydaného vykonávacieho nariadenia vlády SR č. 95/1994 Z. z. v platnom znení a vyhl. MS SR č. 493/1991 Zb. v platnom znení.

Súčasne 1. júla 2005 nadobudne účinnosť aj súvisiaci zákon

č. 8/2005 Z. z. o správcoch.

Obidve právne normy súčasne menia a dopĺňajú viacero ďalších teraz ešte platných právnych noriem priamo, či nepriamo súvisiacich s uvedenými novými zákonmi.

Aj Vám sa javí, že čoraz viac sa šíriace, a zatiaľ žiaľ nekontrolovateľné používanie motorových troj-, či štvorkoliek a snežných skútrov na lesných cestách a turistických trasách, ale ja mimo nich, neprimerane ruší a ohrozuje nielen zdravie ľudí ale aj lesnú zver a samotný les?

Potom Vám dávam do pozornosti novelu zákona č. 543/2003 Z. z. v platnom znení o ochrane prírody a krajiny upravenú v IV. časti zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi, ktorý nadobudne účin-

nosť 1. apríla 2005.

Už od 15. februára 2005 je v účinnosti vyhl. MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov.

Na vykonanie ustanovení §43/2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva vydalo MP SR pod č. 38/2005 Z. z. vyhlášku o určení hodnoty pozemkov a porastov na nich na účely pozemkových úprav, ktorá nadobudla účinnosť taktiež 15. februára 2005.

O ďalších dôležitých ale aj zaujímavých právnych predpisoch na budúce. ●

Príroda nás skúša

Rozhovor o likvidácii následkov veternej kalamity s vedúcim Odboru usmerňovania lesníckych činností Ing. Jánom Švančarom

Likvidácia následkov veternej kalamity z novembra minulého roku kladie mimoriadne nároky na pracovníkov v kalamitných porastoch. Kruté mrazy a štedrá snehová nádielka spôsobili spomalenie prác. O stratégiu likvidácie, obnovy porastov, drevinovom zložení a ďalších aspektoch tejto problematiky sme sa porozprávali s vedúcim Odboru riadenia lesníckych činností Ing. Jánom Švančarom

Rozsah kalamity bol vyčíslený na 1 621 962 kubických metrov kalamitného dreva. Aká je charakteristika následkov kalamity z hľadiska pomeru sústredenej k pomiestnej kalamite a z hľadiska zastúpenia ihličnanov k listnácim?

Kalamitu možno charakterizovať ako prevažne sústredenu (viššie 50 %) na ploche 2 200 hektárov. Zasiahnuté boli hlavne ihličnaté porasty (cca 95%), pomer vývraty ku zlomom je asi 80:20.

Likvidácia kalamity si vyžaduje extrémne nasadenie ľudských i technických zdrojov. Ako je toto nasadenie organizované?

Ponuka dodávateľov prác bola dostatočná, mohli sme si vybrať naozaj tých kvalitných. Podarilo sa nám zmluvne zabezpečiť dostatok techniky, i keď boli takí, ktorí mali „zajačie úmysly“ – lákali ich podmienky v TANAPE, ktoré sú nepomerne priaznivejšie, než v Nízkych Tatrách. V súčasnosti pracuje v kalamitných porastoch 8 harvestorových uzlov. Čakáme na priaznivejšie počasie, aby sme mohli nasadiť lanovkové technológie.

Kalamita poukázala na jeden zásadný fakt: len podnik s celorepublikovým pôsobením je natoľko silný a pružný, že presúvaním kapacít jednotlivých závodov dokáže efektívne organizovať pomoc závodom, ktoré kalamita postihla najviac. Na OZ Beňuš pracuje 13 závodov a na OZ Námestovo 2. Musím však dodať, že práce sťažujú extrémne poveternostné podmienky – podľa meteorológov napadlo najviac snehu za posledných 15 rokov. A mimoriadne tuhé mrazy v januári spôsobili, že ani harvestorová technika zo Škandinávie nefungovala celkom tak,

ako mala. Aj keď výrobca tvrdil, že problém je v „kvalite“ našej nafty.

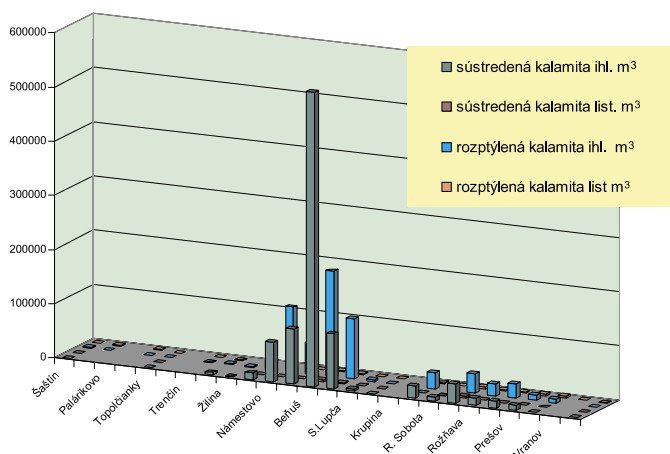
Správa národného parku Nízke Tatry prezentovala svoju predstavu o objeme kalamitného dreva, ponechaného pri pni. Je výrazne vyššia, aký je plánovaný objem a ako túto záležitosť rieši podnikový projekt likvidácie kalamity?

Stanovisko správy NAPANT-u k objemu dreva, ponechaného pri pni, hovorí o 72 825 m³, na tlačovej konferencii začiatkom marca z úst riaditeľa NAPANT-u Ing. Jasíka odznelo dokonca číslo 107 200 m³ vrátane neštátnych lesov. Musím povedať, že tieto čísla sú pre nás nepríjateľné. My nesieme na svojich pleciach zodpovednosť za ochranu porastov, smernica o ponechaní hmoty pri pni hovorí jednoznačne a pri úvahách o reálnom objeme, ponechanom pri pni musíme brať do úvahy všetky argumenty. Pritom samozrejme budeme mať na zreteli aj rozsah kalamity v jednotlivých stupňoch ochrany.

Aj ponechanie hmoty pri pni je v konečnom dôsledku problém ekonomický. Na jednej strane je to strata na hodnote samotnej suroviny – dreva, na druhej strane zvýšené náklady na následnú ochranu porastov s určitou mierou rizika, či sa nám pri všetkých dostupných opatreniach vôbec podarí zabrániť nevládnuteľnému premnoženiu podkôrneho hmyzu. Situáciu sťažuje aj zákaz použitia chemických prostriedkov v porastoch vo vyššom stupni ochrany.

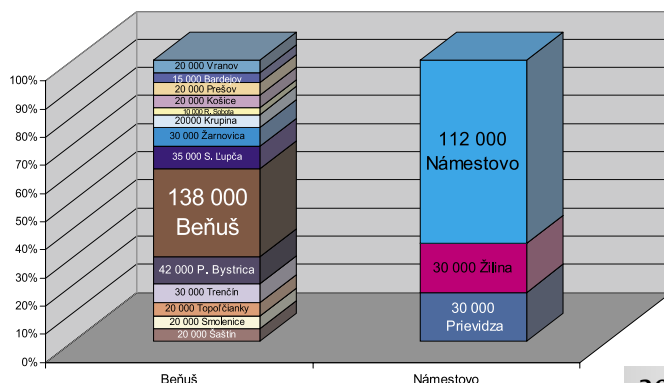
Graf č.1

Sústredená a pomiestna kalamita podľa OZ

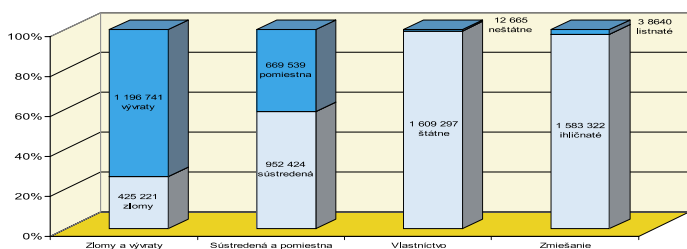

Graf č.3

Podiel výpomoci vlastnými OZ v rámci LSR, š.p.

Graf č.2

Poľovnícky receptár

Recept na „Sobranského jeleňa v konzerve“ nám poslal riaditeľ Odštepného závodu Sobrance Ing. Jozef Staško. Za príspevok, ktorý sme v rámci fotografovania aj ochutnali, ďakujeme a posielame do Sobraniec príručku kuchárskych receptov, ktorú nám poskytlo Rádio Regina a firma Kinokus zo Žiliny. Každého prispievateľa do receptára odmeníme touto publikáciou.

Sobranský jeleň v konzerve

50% jelenieho mäsa, 50% prerastaného bravčového bôčika, 20g rýchl soli na 1 kg mäsa, 2g čierneho korenia na 1 kg mäsa, xg cesnaku na 1 kg mäsa (minimálne však 20g/1 kg mäsa)

Postup : pokrájame jelenie mäso na kocky (2x2x2cm) potom premiešame s rýchlou (20g/1 kg mäsa), potom pevne natlačíme do primeranej nádoby. Ten istý postup dodržíme pri spracovaní primeranej časti (50%) prerastaného bravčového bôčika.

Namiešané zmesi jelenieho a bravčového mäsa (osobitne) necháme vyzrieť 7 dní pri teplote 0-10°C

Po prezretí mäsa necháme zmes v izbovej teplote (cca 6 hod.), potom premelieme zmes jelenieho mäsa na Ø 0,6cm a bravčové mäso na Ø 0,8cm..

Spoločne dôkladne premiešame spolu s korením a cesnakom. Ideálne premiešanie dosiahneme len strojovým premiešaním.

Dôkladne premiešanú zmes plníme do 0,5 kg konzerv. Konzervy uzavrieme a následne varíme pri bode varu dve hodiny.

Sobranského jeleňa v konzerve podávame s prílohou čerstvej, alebo zavárananej zeleniny.

Desať s deviatich lesníkov OZ Sobrance doporučuje tento produkt konzumovať s patričnou dávkou Sobranského vína .

Dobrá chuť !

Filatelistické okienko

OCHRANA PRÍRODY

**Orol skalný,
Sokol sťahovavý,
Výr skalný**

4.7.1994

Autor výtvarného návrhu známky: **Ján Švec**, akad. maliar

Rytina známky: **Rudolf Cigánik**, akad. maliar

Tlačiareň: **Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha**

Technika tlače: **rotačná oceľotlač v kombinácii s hĺbkotlačou**

Rozmer obrazovej časti známky: **23 x 30 mm**

Náklad známky: **5 000 000 ks**

Autor motívu na FDC:

Ján Švec, akad. maliar

Rytina FDC: **Rudolf Cigánik**, akad. maliar

Návrh na pečiatku:

Ján Švec, akad. maliar

Tlačiareň FDC:

Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha

Technika tlače FDC:

oceľotlač z plochých platní

Náklad FDC: **10 000 ks**

1994

foto: Dáša Pavlovičová

Ročná účtovná závierka /RÚZ/ odštepných závodov za r. 2004

Janka JAGERČIKOVÁ

Tento záber je z RÚZ v Turčianskych Tepliciach, ktorá bola v dňoch 7. – 9.2. 2005 v našom hoteli „Lesník“. Zúčastnili sa jej pracovníci účtarní 26 OZ, OZLT, Semenolesu, odboru účtovníctva a informatiky a odboru usmerňovania ekonomiky GR. Nemohli chýbať tiež pracovníci OIT Banská Bystrica – p. Kostúrová a OIT Košice – p. Ing. Turzák a p. Turzáková ako aj pracovníci OIT Žilina, ktorí zabezpečovali technické funkcie /mailová pošta, tlač dokumentov/. Za niektoré OZ boli prítomní aj ekonomicko-obchodní námestníci, a to hlavne z dôvodu doriešenia mimoriadnych účtovných prípadov, akými sú napr. tvorba opravných položiek k pohľadávkam, tvorba rezerv a podobne.

Táto RÚZ bola oproti iným zvláštna aj tým, že okrem uzavretia účtovníctva závodov za rok 2004, bola vykonaná aj účtovná delimitácia majetku k 1.1.2005 medzi OZ a novovzniknutými strediskami – Biomasa, Stredisko PDV a Turizmus. Z každého OZ bola tiež delimitovaná hodnota majetku lesných škôlok a škôlkárskych stredísk, ktoré sa od 1.1.2005 stali súčasťou Semenolesu Liptovský Hrádok.

Úlohu, ktoré bolo treba vykonať a dokončiť na RÚZ bolo naozaj mnoho a hodiny odbili poľnoc, keď unavení účtovníci vypínali počítače a odchádzali od pracovných stolov. Pracovníci GR potom ešte spracovávali tieto údaje až do tretej hodiny rannej. Poniekto-ri by možno pomysleli aj na posedenie pri poháriku, ale čo keď už aj ten „bar na Pandu“ bol zavretý. Neostalo nič iné, len si oddýchnuť a ešte vydržať aj 9.2. byť zavretý v miestnosti plnej ľudí a vý-

počtovej techniky. Je pravda, že niektorí z nich neboli už celé 3 dni na čerstvom vzduchu, pretože väčšina z nich bola

Už dávno sa minuli tie časy, keď RÚZ bola spojená aj s neformálnym posedením a zabavením sa,...

ubytovaná v hoteli „Lesník“, kde RÚZ prebiehala.

Už dávno sa minuli tie časy, keď RÚZ bola spojená aj s neformálnym posedením a zabavením sa, ako to bolo v š.p. Stredoslovenské lesy B. Bystrica na hoteli „Tajov“ za čias p. Krnáča a p. Vaníka. V tom čase sa spracovanie účtovníctva a tlač účtovných zostáv zabezpečovala centrálna vo výpočtovom stredisku /VS/ v Banskej Bystrici na sálovom počítači a tak na 2. deň RÚZ po odovzdaní natypovaných údajov na disketách sa čakalo až z VS budú k dispozícii zostavy na odkontrolovanie údajov. Vtedy bolo možné pomyslieť aj na relax po práci. Dnes, keď máte so sebou počítač, ktorý okamžite poskytuje spracovanie údajov v účtovníctve a všetkých podsystemoch, máte postarané o prácu vždy. Účtovník oproti minulosti okrem natypovania údajov musí ovládať aj postup spracovania údajov a tvorby účtovných zostáv, ich tlač a samozrejme výstupné kontroly, nehovoriac o tom, ako sa zmenila a stále mení legislatíva v oblasti daní. Iste je to už dávno čo prestala platiť „Daň z obratu“ a bola nahradená zložitou „Daňou z pridanej hodnoty“, pri ktorej hrozia za chyby vysoké sankcie.

Tiež „Lesy“ v podstate do roku 2002, kedy bola 1. krát zaplatená daň

z príjmov PO, neboli platiteľom tejto dane, lebo dotácie na pestovnú činnosť a iné dotácie nevstupovali do základu dane. Dnes účtovníci nestačí vedieť postupy účtovania dané zákonom

Dnes účtovníci nestačí vedieť postupy účtovania dané zákonom a opatreniami MF SR,...

a opatreniami MF SR, ale pokiaľ nevláda DPH a daň z príjmov PO, nemôže vedieť správne používať analytické účty účtovného rozvrhu a tým aj správne vykazovať hospodársky výsledok a daňový základ. Lesy majú okrem toho veľké množstvo výkonov a sledovanie nákladov a výnosov podľa stredísk, čím sa vnútropodnikové /VP/ účtovníctvo javí ako zložitá v porovnaní s inými výrobnými podnikmi. Avšak pri jeho správnom vedení možno získať užitočné informácie o rentabilite výkonov, o kalkuláciách VP cien a predajných cien výrobkov a služieb.

Keďže nie všetky údaje je možné zistiť zo sumárnej hlavnej knihy, alebo výkonových zostáv, hlavne pre potreby auditu a daňových kontrol, je potrebné viesť rôzne pomocné evidencie, čím sa zvyšuje záťaž na personál. Nie je to len vplyvom informačného systému, ktorý používame, ale hlavne z dôvodu stále zložitejšej legislatívy. Preto je potrebné vystavovať všetky účtovné doklady s potrebnými náležitosťami, overovaním správnosti a nechápať to ako zbytočnú požiadavku zo strany účtarní. V súčasnosti sa už aj daňové kontroly od roku 2003 zaoberajú tým, či je účtovníctvo vedené správne a preukazne, a môžu subjekt pokutovať za nedostatky vo vedení účtovníctva.

Na záver by som chcela za odbor účtovníctva a informatiky GR poďakovať všetkým tým, ktorí sa podieľali na „bezproblémovom“ spracovaní RÚZ. Jedná sa hlavne o všetkých účtovníkov OZ a pracovníkov OIT, ktorí svojim príkladným prístupom ku spracovaniu RÚZ a delimitácii majetku, umožnili ukončiť účtovné obdobie roku 2004 na OZ.

Na GR bude účtovný rok 2004 skončený po vykonaní auditu a podaní daňového priznania na daň z príjmov PO v termíne do 31.3.2005.

Účtovníci OZ toto cestou ďakujú celému tímu odboru účtovníctva a informatiky ako aj Ľubke Kostúrovej, Ing. Turzákovi a Monike Turzákovej za ich nekonečnú trpezlivosť a pomoc pri riešení všetkých možných aj nemožných problémov, ktoré sa vyskytli nielen počas RÚZ, ale aj počas celého roka. ●

Ing. Janka Jagerčíková pracuje na GR ako metodik pre interný audit

VZÁCNÍ HOSTIA

Luboš UHRIN, Ján BULLA

Chatu Donovaly Lesov Slovenskej republiky, OZ Slovenská Ľupča v priebehu dvoch dní navštívili dve najvýznamnejšie osobnosti Slovenskej republiky: prezident **Ivan Gašparovič** a premiér **Mikuláš Dzurinda**.

V dňoch 10. -13. 2.2005 sa na Donovaloch uskutočnili majstrovstvá sveta v psích záprahoch. OZ Slovenská Ľupča využil skutočnosť, že štart a cieľ preteku boli neďaleko chaty Donovaly a trasa preteku viedla popred chaty, na propagáciu Lesov Slovenskej republiky. Odštepny závod Slovenská Ľupča zabezpečil pre obecný úrad Donovaly drevo na stavbu vstupnej brány do areálu.

Riaditeľ OZ **Ing. Vladimír Masica** poskytol rozhovor pre televíziu reláciu Halali. Pri chate bol umiestnený altánok s Logom LSR, informačným materiálom a tiež s dvoma kotlami, v ktorých zamestnanci LS Staré Hory varili guláš z jelenieho mäsa. O zabezpečenie takéhoto občerstvenia požiadal organizačný výbor majstrovstiev, aby sa ponuka stravovania spestrila lesníckou špecialitou. O tento „produkt“ bol

mimoriadny záujem nielen medzi návštevníkmi pretekov, ale aj medzi hosťami organizačného výboru, ktorí zavítali do nášho ubytovacieho zariadenia. Kuchári - Vladimírovia Višňovec a Čilík dostali pochvalu od riaditeľa OZ Ing. Masicu, prednostu okresného úradu životného prostredia Ing. Vaníka, od štábu televíznej relácie Halali, náčelníka Horskej služby a hlavne od najvzácnejšieho hosťa - prezidenta Slovenskej republiky, Ivana Gašparoviča.

Pán prezident v piatok po prehliadke tratí pretekov zavítal do našej chaty v sprievode starostu obce Donovaly a ďalších hostí. Mierne skomplikoval život svojmu „ochutnávačovi“, lebo si bez jeho overenia pochutnal na guláši. V neformálnej atmosfére sa zdržal pán prezident asi hodinu, s riaditeľom OZ Ing. Masicom a hosťami prebral rôzne témy - transformáciu štátneho podniku, kalamitu, problémy závodu a regiónu, poľovačky a na záver poskytol rozhovor pre reláciu Halali.

V sobotu sa scénár zopakoval, len vzácnym hosťom bol premiér Mikuláš Dzurinda. ●

Ing. Luboš Uhrin je VORBOZP, PO, CO, Ing. Ján Bulla je personalista na OZ Slovenská Ľupča

Kysucký zimný lesnícky triatlon

Peter SLOBODNÍK

Štátne a neštátne subjekty pôsobiace v oblasti lesníctva v kysuckom regióne s porozumením lyžiarskeho strediska **Snowparadise Veľká Rača**, zorganizovali v dňoch 2.-3. marca 2005 nultý ročník pretekov v zimnom lesníckom triatlone, ktorý pozostával s behu na snežniciach na 1,5 km muži, polovičná trať ženy, obrovského slalomu a behu na lyžiach na 5 km s dvojnásobnou streľbou po 5 rán v stojci pre mužov a pre ženy na polovičnej trati s jednou streľbou.

Už lesnícke fanfáry a občerstvenie pri večernom otvorení pretekov, naznačili zámery organizátorov. Následné „losovanie“ štartových čísel, v podobe streľby so vzduchovky na upravený terč diviaka určilo štartovné poradie pretekára na celé preteky v lokalite Dedovka v lyžiarskom stredisku Snowparadise Veľká Rača.

Keď druhý deň ráno o 9,30 hod. štartér odštartoval prvého z 28 pretekárov v behu na snežniciach. Začala na Slovensku zatiaľ neobvyklá súťaž. Nasledujúci obrovský slalom, ale najmä beh so streľbou na náročnej trati tesne pred 16.00 hod. ukončili vyčerpávajúci deň pretekárov, ale aj organizátorov.

Získané poznatky organizátorov a pocity pretekárov z pretekov, ktoré si vymenili pri občerstvujúcom guláši v chate „U medveďa“ ešte pred vyhlásením výsledkov, dávajú všetkým účastníkom motiváciu k organizácii a účasti na prvom riadnom ročníku pretekov v roku 2006.

Výsledky:

Ženy:

1. Jozefína Kučeriková - OZ Námestovo
2. Anna Šošková - Čadca
3. Oľga Labudová - Lesy Sp. Nová Ves

Muži do 35 rokov:

1. Luboslav Čiernava - OZ Čadca
2. Milan Botto - OZ Revúca
3. Peter Diča - ŠL TANAP

Muži 36 - 45 rokov:

1. Luboš Fabián - ŠL TANAP
2. Vladimír Rusnák - ŠL TANAP
3. Ľubomír Lonský - OZ Námestovo

Muži nad 46 rokov:

1. Pavel Kret - OZ Kriváň
2. Peter Slobodník - LSR š.p. GR
3. Dušan Zacharovský - OZ Žilina ●

Vrchol lesníckej lyžiarskej sezóny

Peter SLOBODNÍK

Lesnícka lyžiarska sezóna začala vrcholom v Bieloruskom Raubiči

V dňoch 20.-26.2. sa v Raubiči neďaleko Minska uskutočnili 37. Európske preteky lesníkov v bežekom lyžovaní (EFNS). Dvanásť zástupcov slovenského lesníckeho stavu reprezentovalo Slovensko, ktoré už má svoje miesto medzi pravidelnými účastníkmi týchto pretekov.

Bielorusko - postsovietska republika o veľkosti 207,6 tis. km², s 9,6 mil. obyvateľmi nás „privítala“ vlhkým a chladným počasím, s minimálnou snehovou pokrývkou.

Podľa geografických údajov lesy pokrývajú 9 mil. ha územia republiky (40 %). V drevinovom zložení sú zastúpené hlavne smrek, borovica, dub, breza. Zastúpenie lesov je symbolicky, v podobe zeleného pruhu premietnuté aj do bieloruskej zástavy. Morfológia terénu s najvyššou kótou krajiny vo výške 345 m n. m., výskyt 10.800 jazier a 9.000 mokradí signalizuje zamokrenie značnej časti územia a s tým súvisiace špecifika bieloruského lesníctva. Z návštevy v novopostavenom semenársko-šľachtiteľskom závode s najmodernejšou severskou technológiou na spracovanie a uskladnenie semena a tiež jedinou „tepliou“ v republike sme sa dozvedeli o silnej podpore lesníctva zo strany štátu.

Záujem o 37. Európsky týždeň v behu na lyžiach, ako nazvali miestni organizátori európske preteky sa niesol v značnej pozornosti v lesníckych kruhoch, ale aj štátnej televízie. Spravodajstvo z pretekov bolo zaradené hneď po hlavnej politickej správe z prostredia prezidenta republiky. Slávnostnému otvoreniu ministrom lesov, s individu-

álnym defilé krajín predchádzalo malé usporiadateľské „fax pas“, keď usporiadatelia šikovným ťahom zo slovenskej zástavy „vytvorili“ zástavu ruskú, čo silní muži výpravy razante vyriešili tak, že slovenská zástava defilovala v rade zástav ostatných zúčastnených krajín.

Medzi takmer 650 účastníkov - pretekárov z 20 štátov Európy sa zaradili aj zamestnanci podniku: L. Lonský a J. Kučeriková z OZ Námestovo, D. Gerrek z OZ L. Hrádok, D. Zacharovský aj v dôchodkovom veku reprezentujúci OZ Žilina, L. Machyniak, J. Jagerčíková, M. Jagerčík a P. Slobodník z ústredia podniku. Ostatní pretekári boli z iných lesníckych subjektov.

Vlastné preteky pozostávali v dopoludňajších hodinách z behu na lyžiach klasickou technikou na 10 km, (ženy 6 km) so strelbou z malorážky. V popoludňajších hodinách, po asi troj hodinovej prestávke to isté, ale voľnou technikou. Vzhľadom na mimoriadne náročné trate v olympijskom areáli v Raubiči to bol pretekársky perný deň. Medzi najlepších, na piate až siedme miesta sa po 2-krát svojim umiestnením zaradili Lubomír Machyniak z LSR š. p. a František Labuda z Lesy mesta Sp. Nová Ves. Aj miesta v prvej tretine až polovici výsledkovej listiny, kde sa umiestnila rozhodujúca väčšina pretekárov majú svoju športovú hodnotu, vzhľadom na naše podmienky a objektívne tréningové možnosti. Štafetový beh 158 mužských štafiet a 60 ženských štafiet s hromadným štartom, v ktorom štafeta Slovensko 1 obsadila 19 miesto, Slovensko 2 52 miesto a ženská štafeta 18 miesto bolo zaujímavým vyvrcholením športovej časti, ktorej prizerala azda celá „bieloruská lesní-

BIELORUSKO

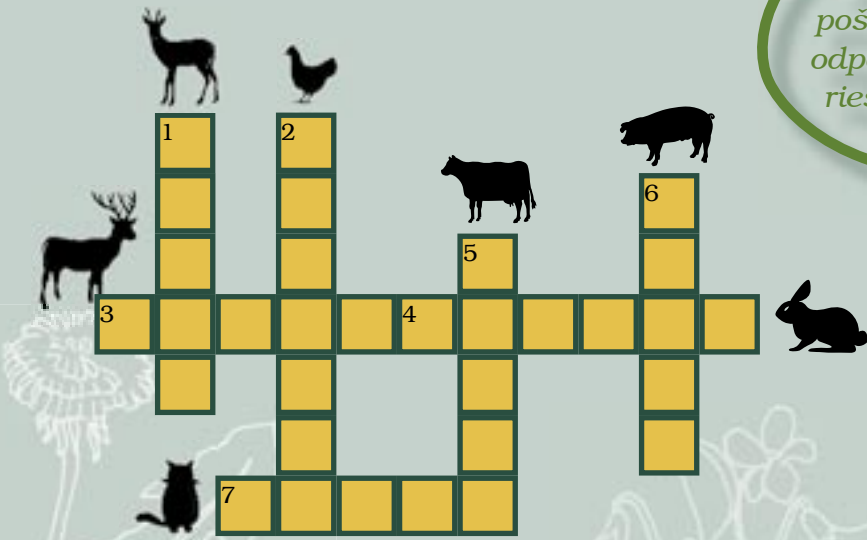
ka generalita“. Večerné slávnostné vyhlásenie výsledkov so spoločenským programom presne o pol noci výpravu nasmerovalo na cestu domov.

Športová úroveň pretekov a vyspelosť pretekárov zo severských krajín, ale aj ostatných krajín s bohatou bežekou tradíciou je veľmi vysoká, ba až majstrovská. Uspieť v nej a umiestniť sa medzi najlepšími je možné len po systematickej individuálnej príprave. Je preto na všetkých záujemcoch, aby sa na nasledujúce lesnícke preteky, ktoré budú v roku 2006 v Sarajeve, popri svojom zamestnaní čo najlepšie pripravili.

Finančné zabezpečenie účasti na pretekoch je náročné a bez podpory ministerstva pôdohospodárstva, generálneho riaditeľa Karola Vinša a odborových organizácií odštepných závodov azda aj nemožné. *V mene všetkých pretekárov z podniku aj touto cestou ďakujem všetkým, ktorí poskytli finančnú podporu.*

1. Napíš do vyplňovačky názvy zvierat.

Ahoj kamaráti,
pošlite mi správne
odpovede. Jedného
riešiteľa odmením
darčekom.

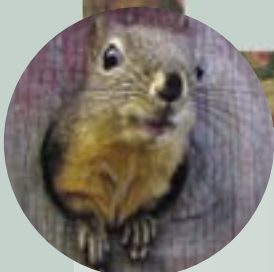
2. Hádanka

Toto zviera cez deň v prírode vôbec nevidíte. Je to nočný tvor, vo dne je zalezený vo svojej nore. Počas leta si vyhrabe v zemi veľa chodieb. Je to veľmi čistotné zviera a udržiava si vo svojom brlohu veľký poriadok. Živí sa plodmi, hmyzom a drobnými cicavcami. Má obrovskú silu v svojich čelistiach, má ich silnejšie ako pes. Má veľmi ostré zuby. Dosahuje dĺžku 62-72 cm, chvost 15-19 cm. Na silných hrabavých nohách má mocné pazúry. Telo má pokryté krásnym kožuškom bielo - čiernej farby. Zimu prespí. Koncom zimy sa mame narodia mláďatá.

Ako sa volá toto zviera?

3. Vystrihni a poskladaj obrázok!

Za správne odpovede z minulého čísla posielam odmenu Adamkovi Rybárikovi z Rajeckej Lesnej
Moja adresa je: **Veverička Ryška**, Lesy SR, Nám. SNP 8, 974 00 Banská Bystrica.
Teším sa na vás nabudúce. Dovtedy ahoj!

**Lesoviny
O lesoch a lesníkoch
prevažne veselo, ale aj
vážne**

Humor je korením života. Táto veta odznela v rôznych súvislostiach tak často, že sa už zdá byť otrepanou frázou. Napriek tomu je bezpochyby pravdivá. Zmysel pre humor je niečo, čo dokáže človeku pomôcť aj v tých skutočne ťažkých situáciách – len je potrebné vedieť pozrieť sa na problém z trochu nadhľadu. Takýto pohľad na realitu každodenného života vo vzťahu k lesu prináša publikácia, ktorú vydal Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva (ÚVVPLVH) vo Zvolene. Vďaka za to.

Útla knižička sentencií a aforizmov z pera Jána Heinricha, doplnená kreslenými vtípmi Lubomíra Juhása je dielko milé a osviežujúce. Vtipné a častokrát mierne podpichujúce myšlienky, vzťahujúce sa k lesu, lesníkovi a poľovníkovi, sú tou liečivou medicínou, ktorá smiechom lieči stresy každodenného života. Heinrich ako humorista a zároveň lesník má vzácnu schopnosť sebareflexie. Rozosmeje, ale aj donúti zamyslieť sa. Nachádza v každodennom živote komédiu i drámu. Jeho humor je vskutku tým „ko-

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Ján Heinrich: Lesoviny
Ilustroval Lubomír Juhás, grafický design Mária Gálová.
Vydal ÚVVPLVH Zvolen v roku 2001, náklad 1000 ks

rením života“, ktoré nám dodáva chuť žiť a smiať sa. Nuž a ako ukončiť recenziu knižky plnej šteklivého humoru? Najlepšie prihrším aforizmov:

Lesná škôlka je pre sadenice najvyšším dosiahnuteľným vzdelaním

Lesníctvo na Slovensku má bohaté už len tradície

Je iróniou osudu, keď vegetarián skonzumuje mäsožravú rastlinu

Samček od kukly je kukláč

Bol to staručký horár, čo ešte dotácie pamätal

Komu to raz nemyslí, v lese na iné myšlienky nepríde

Marec je ako starček – väčšinou odmäk, len občas prituhne ●

Životné jubileá

Marec 2005

50 rokov

Májek Milan • nar. 17. 3. 1955, VLO, LS Čifáre – OZ Levice

Repiský Jaroslav • nar. 12. 3. 1955, majster dopravy, DHS Žarnovica – OZ Žarnovica

Moková Rozália • nar. 28. 3. 1955, SOR – účtovník – OZ Žarnovica

60 rokov

Ing. Růžek Ivan, nar. 18. 2. 1945, vedúci LS Dechtice – OZ Smolenice

Mínarovský Marián, nar. 19. 3. 1945, VOR – usmerňovanie ekonomiky – OZ Trenčín

Ing. Mičura Miloslav, nar. 11. 3. 1945, vedúci projektant, Projektčná kancelária – GR BB

Odchod na starobný dôchodok

Sabo Peter • nar. 29. 6. 1944, STV – pestovateľ, LS Šahy – OZ Levice

Čuchran Jozef • nar. 5. 4. 1944, VLO, LS Ladová – OZ Rožňava

Ing. Helena TURSKÁ

Humor

- Ujo, sú v tomto lese hady?
- Nie, ani jeden. Minule tu boli taxátori a všetko to tu odhadovali...

- Bol si tohto roku na Štrbskom plese?
- Nebol, len na lesníckom, a mal som dosť.

Viete, koľko smelých horárov treba na výmenu žiarovky?
Ani jedného, smelý horár sa potme nebojí.

Viete, koľko hovorcov treba na výmenu žiarovky?
Do toho vás nič a prajem vám pekný deň.

Dušan Krajniak

Recepcia: zľava: J. Hikl, J. Ďurský, B. Glončák,

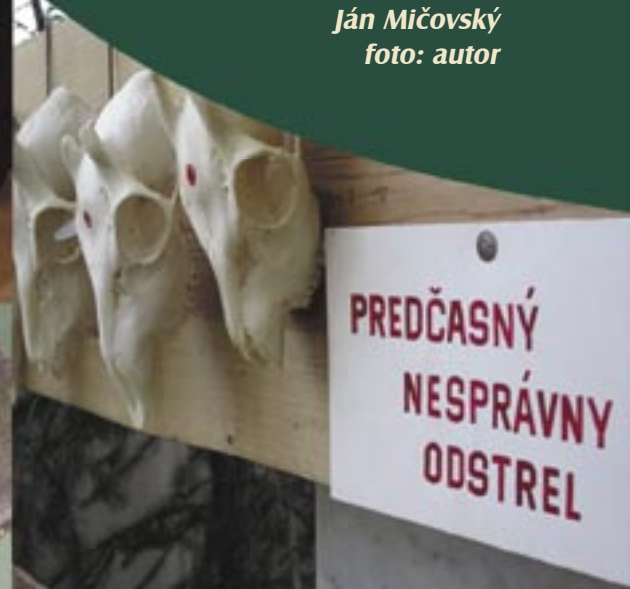

Záujem médií

„Páči sa mi tu !“

Rysie mláďatá

Detail z výstavy

Príroda okolo nás. To je názov výstavy, ktorej vernisáž bola vstupom do trojdňového maratónu podujatí, sprevádzajúcich 10. ročník Levických poľovníckych dní. Slávnostného otvorenia jubilejného ročníka sa zúčastnili predstavitelia Ministerstva pôdohospodárstva SR, Lesov SR, Slovenského poľovníckeho zväzu, Slovenskej lesníckej komory, Lesníckeho výskumného ústavu, ŠL TANAPU, Múzea v Sv. Antone, Tekovského múzea, Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva, časopisu Hubertlov a viacerých ďalších. Ešte pred tým, ako generálny riaditeľ Sekcie lesníckej MP SR Ján Ďurský a prezident Slovenského poľovníckeho zväzu Marián Lipka prestrihli vo foyer Domu kultúry Družba zelenú pásku sa prítomným prihovril predseda organizačného výboru, zamestnanec Lesov SR Jozef Hikl. Pripomenul, že toto podujatie už dávnejšie prerástlo svoje rodné okresné hranice a stalo sa jednou z významných kultúrno – poľovníckych akcií Slovenska. A vskutku ! Dobré zvolená dramaturgia samotnej výstavy demonštrovala, že dnešné poľovníctvo je predovšetkým príležitosťou naučiť sa lepšie spoznať prírodu a naše miesto v nej. Bolo sympatické a nepochybne správne, že organizátori ponúkli osobitné miesto mládeži, ktorá sa prezentovala vlastným výstavným priestorom. Po prehliadke verne naaranžovaných prírodných reálií a množstva špičkových poľovníckych trofejí z okresu Levice z rokov 2000 – 2004 pokračoval program úvodného dňa odovzdaním pamätných listov, ktorými organizátori ocenili tých, ktorí rozhodujúcou mierou prispeli k dnešnej úrovni Levických poľovníckych dní. Za Lesy SR ocenenia prevzali riaditeľ vnútornej správy Bohumír Glončák a riaditeľ OZ Levice Dušan Krajniak. V tejto súvislosti treba s potešením pripomenúť, že práve „domáci“ riaditeľ je jednou z tých osobností, ktoré tekovskému poľovníckemu festivalu dali celoslovenský a dnes už aj medzinárodný rozmer. Potvrdilo sa to aj pri vyhodnotení X. ročníka Medzinárodného festivalu videofilmov s tematikou poľovníctva a ochrany prírody, kde Dušan Krajniak získal nielen II. miesto a osobitnú cenu TV Markíza za film Srnčia láska, ale aj uznanie za doterajšie rozsiahle filmové dielo. Peknou súčasťou prvého dňa LPD bolo aj slávnostné ocenenie najúspešnejších autorov detských kresieb s tematikou prírody.

Podrobnejšiu správu z Levíc s dôrazom na odborný seminár Ochrana a obhospodarovanie šeliem na Slovensku prinesieme v budúcom čísle.

Ján Mičovský
foto: autor

Levické poľovnícké dni

10. ročník